

LUDVÍK KUNDERA

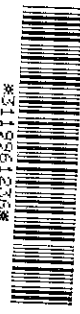
A 4. 543

TOTÁLNI KURPĚNÍ

DIVADLO O MNOHA OBRAZECH,
S MNOHA OSOBAMI A JEDNÍM JAZZBAN

Německému básníku Petru Huchelovi,
bez jehož popudu a naléhání by tato hra nebyla vznikla

MZK-PK Brno

OSOBY

Zdeněk (malíř)
Pepík (stolař)
Jiří (filosof)
Rudolf (herec)
Miloš (medik)
Jaroušek (architekt)
Teolog
Příručí
Cestář
Dalmeč
Hráč
„Mameluk“
Holče
Kézník
„Idiot“
Dívka ze snů
Marie
Jarmila
Eliška
Francouz
Francouzka
Rus
Ruska

Dán
Holandan
Německý parník Schulze
Mléčivý německý dělník
Erna von Lützendorf
Šansonierka
Mladá ošetrovatelka
Hostinský
Hostinská
Dvě děti z nemocnice
Chlapec od volkssturmu
Rozličné hlasy pro hatmatilku

Němci
Polní maršál
Starzec od volkssturmu
Ženšína
Uprchlíci
SA-mann
Gestapák

Další Češi (zvláště hodně holíčů), sovětsí zajatci, Poláci, „ost-arbeitři“, Norové, Italové, Španělé, Srbové, Francouzi atd. — zkrátka cizinci obojího pohlaví, převládají však muži.

150724

7543

I. o p o r a - m a p a s nápisem „prosinec 1942“. Se ho moga Evropu, kde jsou vyrazeni barvami osmácty line front v době největšího rozmachu Třetí říše. Zřejmě je vidět i celá města: Berlin, Stalingrad, Praha atd.

PROLOG.

Po vyčkání opony zakrytá chvíli část jevištní bílá plachta. Vedle plachty je vidět řadu chlapců, jině je litých barev (někdo může mít i dlouhé podrážkové). Když se rozsvítí, je vidět, že řada mužů sa bílou plachtou. Po krátkém strnutí začíná smůhra. Před líbatě předstoupje jeden chlapec sa druhým — podle hlasy, jeně vyvolává:

ÚŘEDNÍ HLAS: Je tu ještě někdo z ročníku 1919 ?

Není. Tak tedy — ročník 1920.
LĚKAR (v krátkých intervalcích mezi jmeny): Hubu, srdce, zadek, schopen — hubu, srdce, zadek, schop-
Léhař máže někdy msto „hubu“ říci „srdce“ a msto „srdce“ „plíce“. Chlapci se vždy poutaví před doktora, hem jejich prsou, pak se každý otočí, stáhne si trenýčky a vystrčí na doktora zadnici: Následuje cvrčící rytmu porušena a lékařovo „Schopen“ je přechto třed-nhoocym „Tyrklamocva“. Vše se jinak odhrazová a pracudelném rytmu, který hubda sačky převozme náhle ustvne.

UVYTNANÍ

Na vyjmutí msto předstoupí Jiří a Zdeněk.

JIRÍ:

Takhle to začalo. Ale v hlavách těch chlapců, jimž jsme tehdy byli, zny, kterým je dnes kolem čtyřicátky,

usazovali se rmut, sotva vyšli na mrazivý dvůr arbeitsamtu, sotva je naložili do vlaku /jedoucích do neznama.

ZDENĚK:

Sem tam příjemně zalechtal chlapceky sem o dobrodružství

ve vzdálených zemích, zaldněných voňavými ženami. Vyslovovaly se možné cíle: Norsko, Francie, Balkán, Itálie. Ale vlak jel k severu.

JIRÍ:

Ti z tří padly. Snad čtvrtý?

Také ne.

Na neutřeleném konci města Berlina jsme tyden polehávali za dráty

ZDENĚK:

Denně přicházeli otrokáři a vyběhali si ty, které náležavě potřebovali. Družka byla o vrucené kemeslny: dala se ihned postavit ke strojům na výrobu zbraní.

O studenty, prodáváče, nádeníky a podobné dračáka nebyla.

JIRÍ:

Dojdeli jsme zásoby, které nám ještě doma nachystaly naše matky.

A nakonec si nás odvezl felak,

jenmž nezalézelo na odbořných znalostech.

Potřeboval neomezené množství rukou

na tahání břemen, nakládání a skládání vagonů,

kteké odjížděly na fronty Evropy plně naložené

vším novým a vycištěným

a vraceły se s všemi rozbitými a zablácenými.

ZDENĚK:

Odvezl si nás dvě stě padesát kusů.

Dvě stě padesát jednotek lidského materiálu.

Pestré nahodilé seskupení:

cestář a medik, řezník a malíř,

nádeník, příručí, teolog, holík.

HLAS V POZADÍ (*vykřikne*):

Cyři teologové a pětaticet holíčků!

JIRÍ:

Podivná směs ve fantastickém městě, které mělo být rozbito. Všichni jsme věděli, že bude rozdroveno.

Ale nechtěli jsme zabýrnout s ním.

ZDENĚK:

První večer nám dali brambory s křenovou omáčkou

tak silnou, až náma to zarazilo dech.

Někteří pochvalně kývali.

RUDOLF (*vo popředí*): Později bývala hlavně řepa.

JIRÍ: Potom byl projev.

Utrácel řeč.

(*Na jevišti svojí dou skupiny naražená. Zdrovoň vyvanou obrovité holinky a spusti nerosozumitelná hammatika. Mězi holinky a naraženou skvělou kermoula-sy mervá mrvá [dolně]. V popředí "látka". Ynáda si se kapsy sračko a hrčben a pečlivě si čte pěšinku, až holky je ostříhán dohola.*)

Yprědu stojí Češi, odáhlí Holanďani, Dáni a Bran-

covani. Rozličné oblečení: ruznocy, kšpice, mandaly,

svetry. [Iže kimal] Rozličné postoje: u Čechů dosti ch,

kteří stojí ve vycištěm postoji, šplhansky, jini včelí-

jak stroucaní, lajáděky. Nálevo vchleky pláči: Elouvík

s prstem na ústech, pod tím vchleky nápis "Schweigs"

Holinky po krátkém "projevu" zápolí s českými jant-

ry, dolně ochotně opravuje. A la. Pokochový šan-

pokochový Dacinský [oprosien na Zelenk], Příbyl,

Rehor aza. Volání se hláti ruzným způsobem. Hier,

zda, tu, tady, jeden zařve hist, jiný taná. Holinky na

tato svamanu reagují stále pochrážděným srčením a

podajácáním. Nakonec už to nevydrží!

HOLINKY: Schrecklich, scheusslich, wer soll das

lesen! [Pepř se seznamená spáche dolmetevci k no-

ham]

DOLMEČ (*ije uchope a ihned se pontaví do záležitého*

postoje): Napřístě budu komuolovari já. Rozuměno?

A opičky se při tom trpět nebudou.

ZDENĚK: To nejsou opičky. Každý odpovídá, jak

umí. Vysvětlí panu majorovi, že u nás máme různá

podřecí.

DOLMEČ: Doel! Odpovídá se jednonuě, hier! A tím

to hasne.

ZDENĚK (*polohlasně ke svému okolí*): To je jasný,

že to zhasne. A samozřejmě, že hier.

JIRÍ:

Tohle byl takzvaný dolmeč, tlumočnick.

Čech, který si zařídil živnost

ze zprostředkovávání styků mezi nadřizenými

a námi.

Měl se dobře.

(*Skupiny se rozcházejí.*)

3 PRÁCE

Na jevišti záplá skupina Čechů a pouhí se do přer-
nu bedru. S nimi německy parádě a mlčelcovy německy
abůak, který pracuje včelky scela teolovant. Partii
ukazuje, jak si mají chlapci s bedrami počínat: že je
nutno těžké bedry nadsouvatnout na hranu a pak že lze
s nimi snadno "békát", a to tak, že se vyvažují za
strany na stranu. Ytři ukáše prstem na pláči s nápi-
sem "Schweigs" a plá se, jako by nemohl pláči německy

JIRÍ: Svejk?

NĚMECKY PARTÁK: Ja, ja, schweigs. (Lehe se

usměje a obrátí se. Práve němeč potráčuje. Jen "látka"

se vyprědu čte a polkěcud)

MILLOŠ (*idioticky*): Delší blba a stejně budeš dělat

jak blbej. ("látka" si ho nevšímá. Když parádě změní,

všichni kromě mlčelcovho německého dělnka a teolo-

ga přestanou pobíhat s bedrami)

JIRÍ: Nakášiar na to. (Zelenk-malir — cynada blak

a krejbi)

CESTÁR (*k němu přistoupí a ačeví se přes rameno*):

Dobrý. Ty jseš vyučenej jako malir?

ZDENĚK: Nedoučený malir (ukáže na Milloše),

nedostudovaný medik (ukáže na Zaručku), nedo-

rysovaný architekt (ukáže na Ytřho), nedodělaný

filosof, (na hrvze) zrzavý herec v plenkách, (na

teologa) fárati, ty jseš vysvěcensej?

TEOLOG: Ne.

ZDENĚK: Tak vidíš, cestáři, ty a tady holíč, ty

jste vlasně mezi náma jedni hotoví lidé. My jsme

rosol, ty jse kámen!

MILLOŠ (*cestitov*): Jak ses vůbec mezi nás dostal,

počestný oče?

CESTÁR: Zasedl si na mě jeden chrapoun z naší dědi-

ny a byl konec cestáři. Má to u mě zápsaný.

JIRÍ: Janko, kluk jsem chtěl být vědecký cestářem. Sít a slinout a kolem jezdí línunusny, obyčejná auta, nákladky, autobusy, vozy — — — člověk jako by měl spojení s celým světem.

CESTÁŘ: No jo. Ale ne sít, dělat se tam musí. *(Vrátí se německy parťák, vřichem opět začínou pracovat ale basit se dál)*

JIRÍ: A děláš rád?

CESTÁŘ: Jo, já jsem rád, když je hodně práce. Pak čas rychleji utíká.

MILIOŠ: O to tady jde: abysme to přestáli, aby už to bylo za náma, aby už byl večer, aby už byl konec roku a konec války.

JIRÍ: Zkrátka práce jako prostředek, jak eo najít tyhle ubit čas. Aby se hodiny smaskly do minut. Tedy jakési umrtvování času. Já myslím, že to je špatné. Při práci by měl člověk naopak čas naléhat, cítit, prožívat jej, nepouštět jej z ruky. Škoda každé zahozené minuty, každého zahozeného dne.

CESTÁŘ: Saprdloť, pánové si tady vynahrazují zavřený univerzity.

TEOLOG *(v modráčcích, ale i klobáčkem, přestane pracovat, napul kárací)*: Ježíš však pravil: „Proč tu stojíte, napij den zahálejce?“

ZDENĚK *(mu skočí do řez)*: Ale pravil i: „Nepoplívejš vlnití svou, leč na vlnití necurých plavati můžeš bez ustání.“ *(Teolog je smátnut, ozve se slabý chichot, Zdeněk káptem k jistému)* To jsem si vymyslel! *(Silný chichot)*

TEOLOG *(se vzpamatoval a nechce se ozvat)*: Ale stojí pašno: „A protože kdož se vrchností protiví, zřizeni Božímu se protiví...“

CESTÁŘ *(je přeráží)*: Nekaž nám, panáčku. Je to nakřivo.

RUDOLF: Nech ho, ať domluví.

ZDENĚK: Zrzaví jsou vědecky špatní, škála už moje babička.

TEOLOG: Ježíš také pravil: „Milujte nepřátele své, dobroťte těm, kteříž vás proklínají... Jestliže budete lidem poklesky jejich, odpustí i vám nebeský Otec váš...“

JIRÍ: Mlčí. Ruší zajatci!

(Ozve se řev a la: Lás, lás, atd. Svořičti zajatci, svačným SU na zádech kolem táhnou vůze. Jsou prozřelí zbláznělí, ořhaní, svezva se vlečou. Velká holinka

nahnutí celý jevitě a dypd po zajatcích. Češi jim házejí chleba. Když se zajatci po něm chňapají, rytmus dypdání a sila řevu jsou ještě kárčejší. Pak zajatci i holinka mizí a naascenzce i německy parťák se nahypně akvoji za náma. Ten mlčející německy albnik pokrácuje v práci, jako by se nic nestálo. Pak vřichem německy začíná pracovat)

CESTÁŘ *(náhle praší bednou)*: Sakral! *(Německy parťák uplěkaně přiběhne. Chlábákové pomlby)*

NĚMECKÝ PARTÁK: Sei ruhig, sei ruhig!

CESTÁŘ: U nás na dělně je sedák a ten už umlákl dva koně.

MILIOŠ: Ale to byh jeho vlastní koni!

CESTÁŘ: Chich by umlákl víc.

ZDENĚK: Pane teologu, nepřispěješ k tomu svou hřivnou? Pěkným úlovím z Písma? Útěchou? *(Teolog mlčí)*

JIRÍ *(trpce)*: Pasujem kus chleba...

ZDENĚK *(posměšně)*: I ta gršnička malá do ráje mu pomáhala.

JIRÍ *(vzdechle)*: Tak nám porad něco lepšího! *(Pracují dál. Dálešitě přichází dolmeč, náladově „manukhem“, mohutný neformální tlustochem, který jde vsude za ním jako těsná stráž a neprovozuje svůj gestem si přivolá jistého)*

DOLMEČ *(laskavě)*: Ty, poslyš, slyšel jsem, že mlhu-
víš slušně německy. Co si studoval, než zavřeli...
než byh zavřeny vysoké školy?

JIRÍ: Filozofii.

DOLMEČ: Přesněji!

JIRÍ: Oštinu, němčinu.

DOLMEČ: Potřeboval bych zástupce. Je toho na mně noc. Nemusím ti snad vypočítávat výhody: kancelář, byt v soukromí, každý půlrok domů.

JIRÍ: Tak od příštího týdne, plati?

JIRÍ *(zadumaně)*: Každý půlrok dovolená?

DOLMEČ: Spolehlivě. Jsme přece u propustek. *(Samohlbe se směje)*

JIRÍ: Musím se rozhodnout hned? ... Ona ta práce na vzdánu... *(vzáhuv)* mně to doktoři vědecky doporučovali...

DOLMEČ: Ale to jsou hlouposti! Uvaž přece.

JIRÍ: Já bych si to přece jen rozmyslel.

DOLMEČ: Dobrá. Ale počítám s tebou. Máš, doufám, rozum na svém místě. *(Odkáží)*

ZDENĚK *(vůla za ním)*: Poklona, pokrviďte naši *(K jistému)* Co ti chvil ten kolaborant?

JIRÍ: Abych mu dělal škelftřetra. Druhýho čsimeče.

ZDENĚK *(rozčleně)*: A ty? Jestli to řezal, husa ti...
JIRÍ: Rekl jsem, že si to rozmyslím. No jo, ale od-
mtnu mu to, tak si na mě zasedne a domů se neode-
stane co je rok dlouhý.

RUDOLF: Nemusí jim přece každý dolmeč lízt do zadku.

JAROUŠEK *(rozpáčil)*: No ano, mohl by pomáhat...
ZDENĚK: Já vím — a za chvíli jseš v tom, ani nevíš jak.

MILIOŠ *(sť prozřelý)*: Já znal jsem jednu slečnu, ta byla, byla v tom...

JIRÍ: Vlezte mi na záda. O nic jsem si netýkal, nic jsem neslabil. *(Vřichem zdpoří dale s bednami. Po chvil)*

MILIOŠ: Nech je být. Náhodou, nic bych ti nezavít-
děl, jen ten soukromý kvazary. To by se mi hodilo. Kamarádovi bys ho i pújtil, ne?

JIRÍ: Lovis nějakou, lovis?

MILIOŠ: Moje zasnada je: nikdy žádnou ženskou nelov-
vit. Když hledáš, tak nenajdeš nikdy. Když nehle-
dáš a chodíš si po světě, jako bys ženskou kost ani
nevymnal, tak se na tebe zrovna lepi.

ZDENĚK: Rady velikého donajina, kapiola první. Vstupné třicet pěniců, jedinečná přiležitost, která se vám už nenaskytne. Skoli účdně patentovaný mistr svádění, bývaly medik, takže jakékoli ne-
bezpečí je vyloučeno.

MILIOŠ: Nebhni už. *(K jistému)* Máš doma holku?

JIRÍ: Má.

MILIOŠ: Jáká je? Vykládej!

JIRÍ: No, jak bych ti ji popsal... *(Udlidá neurčitě gesto a mezi pracujícími točily, zachumlanými do
svetrů a kšilů, se najednou jatohy nic objeví. Dívka
ze snů a spáčky se po bednách, nahoru dolů)*

ZDENĚK: Nemí vám zima, slečno? *(Dívka sazcptí
Ale svou a jde dál)*

NĚMECKÝ PARTÁK: Guten Tag, Fräulein. *(Dívka pobyne na pozdrav. Pak pojyne i mlčejícím
německému dělníkovi)*

ZDENĚK: Tohle nezdravé, slečno. Na něm poznáte, od čeho je slovo Němec. Totálně němeji!

MILIOS: *(šenk si zachoval rovnováhu)*: Jaká je? Myslíš povrahou.

JIRI: Taková zvláštní, nevyppočítatelná. Najednou se hodne slávkem, spolehnouti na ni není... *(Dívka na něho kývavě hledí)*

MILIOS: Ušlechpený děvčata mám rád. S téma si můžeš mimo jiné taky povídat. To s každou nejde. Ale hubabá snad není? Hubabý holky jsou převráceny. *(Dívka po něm hodí botou. Mládí jí botou hltavě hodí zpátky)* Ne, tahle hubabá není. *(K Jirimu)*

Tak to máš dobrý snový objekt, *(k dívce)* pardon. JIRI: Měně se nikdy nezadá o tom, co bych chtěl. Večer si říkáš: musí se mi o ní sdát, ale nikdy se to nestane.

MILIOS: Bděle snění je lepší, pane kolego. JAROUŠEK *(rozmyšle)*: A jaký má hlas? DÍVKA ZE SNU: Ráde pracovat, pánové! Tam ten starý pan se za vás děje *(ukáže na náměsíčko parťáček)* a vy jste tu jak na modři přehladce... ČESTÁR: Ať děje. My jsme si válku a totalitaz a všechny ty krámy nevyjmýšleli!

DÍVKA ZE SNU: On taký ne, neukvapuje se. *(K Jirimu)* A co ty? *(Lehce ironicky)* Každý půl-rok domů?

MILIOS: Já si ji dovedu představit. S takovými je to těžký. Ale zato se neomrzi. Už jsi s ní...? ČESTÁR: Takový děvčata si doma špaciruju v hedvábi a stejné vás co nevidět začnou tchat za nos nebo už tahají a my radý chlopnem... ZDENĚK: Na sebe jsi zapomněl! *(Dívka jde za teologem a hlubně ho na rameno)*

DÍVKA ZE SNU: Ami jste se po mně nepodíval. Vy jediný! Ať se podívám aspoň já! *(Otočí ho. Když se vrátí v modráčkách bílý kalíšek, trochu vyjítka, ale hned se vzpamatuje)* To tady můžete kluky rovnou oddávat.

ČESTÁR: Rád bych věděl s kým! DÍVKA ZE SNU: Pofoukámé pánům jejich srdeční bebička a hned tu bude plno děvčat... ČESTÁR: Do pr... DÍVKA ZE SNU *(mu vypadne do řiti a s věčným veselím zvolá)*: Snaží se končí. *(Tma)*

4
VEČER V LÁGRU
(Holičská scéna)

Lágr, velká mlhota. V pozadí hučí vlně sebe dravího postele, vprávu někdejší dlaně stůl. Na věšák rozestavených šedých sedí nasazení s ručičky za límec, kolem kruží holci, mydlí, holi a strhávají. V ošlejších hrombárních modřích se svatý a zkušna i v dřevěných přibíhací noví a noci, scizda do uličky k postelím, pak uvažují něme na šidli, za chvíli se objeví holič. U jednoho stolu brnká do svého nástroje kytarista. Vzdá malý Zdeněk s Pepškem, který je v Berlíně první den. Malý ihned usadne a popyne Pepškovi na dřívou šidli.

ZDENĚK: Toto, vážený pane kolego, je zdaleka největší vymoženost této grandiózní ozdravovny. Přijďte z práce, rozvalte se a ihned přiběhne ochotný lazabnik — *(vzrušeně dává přiběhnu, ale jsou gestem odmítnuti)* aby člověka zkuslechl. Ale já mám svobodu volby, prosím, a nedám se ostrohat jen tak kdejakým venkovským tupobřítkou. Takový feteke: „Anna, namydli toho pána!“ a pak vás dře a pak vás škube. Páni, tu bolest nepěju vlastnímu bráchovi. To já zavolám: Richard! Richard! A hle, můj věrný osobní holič již sem chvátá a zahrnuje mě péčí — jet to mistr svého oboru! — a zatím tak čini, přátelsky spolu rozprávíme. *(Pepška se zatím vjíjí jiný holič)*

HOLIČ: Sehnal jsem předválečný krém. ZDENĚK: I bude předválečná holba. S předválečnou přitáčkou ovšem. Dovolte, abych vás seznamil. Mily osobní lazabniče, vidíš zcela ojedinelý exempář: může, který se doborovně přihlásil na práci v tomto lustrém stěvě Evropy, abych se vyjádřil civilizovaně...

HOLIČ: Tak to známe, to tady není sám. *(Ukáže na brácha, který sedí opodál, a naznačí zlodějská gesta)* ZDENĚK: Omyl, mistře, omyl! Tento muž nehledá nové rajóny, nepříjel z důvodů nízkých a nečestných. PEPŠEK: Že jsem hlbec, to mi doma říkal kdekd, než jsem jel, ale že mě tu budou považovat za zloděje, který měl působitě, to jsem si nemyslel. *(Holičovi)*

vi) Nemusíš to rozklíkovat, ale přijel jsem kvůli svému děveči, který sem bylo nasazený. HOLIČ: Tak jste se měli vzít. PEPŠEK *(rozpřáhá se)*: To nešlo, to je složitá historka. HOLIČ: Zkrátka jsi nám ji nechtěl nechat napospas? Pázočku taky?

ZDENĚK: Jistěže. Musíme být stále úpravní, nebo každou chvíli něco může spadnout a jsme přecivilizovaný národ a nepůjdeme, na onen svět se ohledni, není-li pravda?

HOLIČ: Líp pravda. ZDENĚK *(k Pepškovi)*: Jaka to jazyková potence slyšíte? Líp pravda! *(K holičovi)* To od tebe koním. Nezapomněš si také obohnout slovačk z gémanských zříděl, když jsi jednou v láně rajčích. Samozřejmě nejen: ran, rin, rüber, raus, fašán, los, los, Menschi! Jemnost! *(K Pepškovi)* Vběh si, pane kolego, myslím, že pojem totálního nasazení vejde do dějin jako velkolepá tunisťácká akce. Třetí říše. Nikdy dříve se nestalo, aby mladí lidé v tak velké míře byli na státní útraty vysláni do cizích zemí. Ajta, tam se blíží náš věrný holandský bratr, který ve svých koloniálních navykl obchodování. Hejho! kom her. Kamerad! *(Přibíhá a hravě Holanďan)* Krig šajse. Hitler... *(Ukáže gesto odkrouhnutí. Veliká špada v gestech, radostně poplácává)*

HOLANĎAN: Nýš brot, Kamerad? *(Přináď velkolepý kuchyňský nůž. Ukazuje na prstěch)* Ein brot ein meser. ZDENĚK: Nýš brot, bohůžel *(K holičovi)* Ty, nemáš chleba, lazabniče? Dostal bys za bochník znamentý kuchyňský nůž. První prezent pro panímámu. Kluci to stejně šlohi z vojenského skladu, takže tím kromě sociálního skutku konáš i zásluhou podvárané dílo. *(Smích)* Holič provede symfonií Holanďan sa poplácává odjede. *(Pokrátuje holent a konverzace)*

HOLIČ *(k teologovi na vedlejší šidli)*: Už by sis ten kolárek moh sundat. Máš ho jak špek! Zamanifestoval sis a stejně ti to nic nepomůže, když máš kšicht, kterej musí doplatit každého čístočtrváčního Germána! *(Za velkého věhání mu suná špinavý koštěček, vezme ho mezi dva prsty a odnese do holič. Teolog je zcela vyjetečný)*

PEOLOG (jště napří rozcpaně): Jdi se vycpat, šáskni!

ZDENĚK: Pokroky, velebný pane, pokroky! Za chvíli z vás bude normální člověk.

(S hrnou smílostí vevánu do lágru dvou dševy: Jaromila a Marie. Rozlištějí se a buňi ihned obrovskou pozorovat)

JAROMILA: Nepršel sem dnes nově nějaký Josef ...

ZDENĚK (jenž to kalcichl): Tady jel (Pevyčátné Pepka, který jště není oholený a má na tváři pňho pňny. Rozdání hořf chlapců a křičí) Nemůži! Dojemně setkání milenců po dlouhém odloučení. (Pepík a Jaromila se rozpacitě k sobě nakloní, jako by se chtěli polbit, ale nepolbit se, jen si podají ruce a ždémě je hlakt do uličky) Jediné ve spleti našich lžžek unklne svédavým znakům (Třprostřed chlapců byla ošvala Marie s balíkem v ruce)

MARIE: Já hledám bratránka.

ZDENĚK: Sestřenka hledá bratránka! Jenomže těch je tu dvě stě paděsát.

MARIE: Ale ne, vážně. Je to opravdu bratranec. Jmenuje se Makovský, je drobný, má vousky, situoval architekturu, než to zavřeli.

HOLIC: Jo Jaroušek, to jste měla říct hned.

VOLANI: Jaroušek, Jaroušek! (Objeví se zrozpacitě křý Jaroušek)

JAROUSEK: Ahoj, Marie. Jak ses tu ... ? (Přibůsazně žuz)

MARIE: Tak jak ty. Jsem u Siemensů. Teta ti posílá balíček.

RUDOLF (vystoupí do popředí): A zde je namístě uplatnit

SONG O ZJEVENÍ ŽENY

Když chlapci jsou nejvíce vyprahlí,
zjeví se žena, ó žena!

Hned snaží se, aby se vyřádili —
a ona je celá vyděšena.

My nevěříme na zjevení
svatého ducha, svatého ducha.

Ledaže duch by šel svlažit naše sucha
v podobě ženy, v podobě ženy.

ZDENĚK:
Žena se zjeví a v téže chvíli
z chlapce se stane nahle slon

a jsou z nich hroší a krokodyři
a ředí maji mlhlon.

A jsou to zhusta chabé řeci
a gesta hrubá a neumělá.

Odpuste jim: ti chlapci mají toužit těla
a této touži po milostné křechi

(Což je vědecky dokázáno.) —
V Berlíně neboli v Nimive

a vidí samé rýchlé a žinnivé
a neví, kam by dala oči.

(Marie jakby nic zpráva dří sama)

MARIE:
Ne že by sem člověk nešel rád,
jen nebyl těch sprostých žertů,

Pořád se ještě musím červenat,
přestarat, prosím, u všech četnů!

A věte raději na zjevení
svatého ducha, svatého ducha.

Jsem k namlouvání zcela, ale naprosto hluchá!
Nechtějte po mně, co ve mně není!

RUDOLF (obměňuje ironicky jště jednou poslední
verš): Nechtějte od ní, co v ní do o s u d není!
(Marie uzadne za stíl vavle Jarouška. U druhého
stolu sedí štítí. Přistoupí k němu řezník. Ští chleba
s mouchami blížem uzardho)

ŘEZNIK (k žrtěmu): Ty, poslouchej, napíš mi do-
má dopis holce a zase v rýmech jako mnule. Ono
se jí to moc líbilo. Dostaneš za to zase uzery.

JIRI: Tak jo. (Pohlédne na spoučho se řezníka) Já už
dávno přisun z domova nedostal. O čem by to mělo
byť? Ze po ní touzíš? A že touzíš po své řezničce?

ŘEZNIK: Tak vůbec. Že na ni pořád myslím a že
jsem smutnej a že se na jinou ani nepodívám.

JIRI (mimochodem): Chodíš za holkama od Siemen-
su.

ŘEZNIK: To neradí, ale cejím to tak. A — vždyť
je to poezie!

JIRI (stros): Jo. (Najednou ošije) A Zdeněk by ti
k tomu namaloval obrázek, co říkáš? (Ukáže na
kravčí, který řezník dojíždí) Taký za uzere! (K náio-
tovi, který usedl vavle a vyčul svrdáko a hřeben)

Ze děláš v práci blba, prosím, proti tomu nic ne-
mám, ale nás bys tady moh ušetřit.

IDIOT (šepťá): Můšim vydržet. Mám to na dobrý

cesně. Určitě se dostanu domů, uvidíš! (Zatřátl)

ŘEZNIK: No třeba, když tu máme malice, at něco
namaluje. A ty do toho nějak zamrchej to „světa
kraj“ nebo jak to je, jednou jsem to slyšel, to je moc
hezky. To je — síla!

JIRI: „Pro trochu lásky šel bych světa kraj.“ Jaroslav
Vrchlický. (Píše na papírku) To bude dobrý posled-
ní verš, krásně vytrholení! Poslední verš je v básni
by se mohlo rýmovat „ráj“ nebo „máj“, ale to se
v dopise z Berlína nehodí a je to taky moc lačný
rým. Spíš třeba „nehaj“ nebo „laj“, to je rozkazo-
vací způsob od slovesa laji. Co říkáš ...

ŘEZNIK (vyprevně): ... Jo.

(Pláče, slovo nasygně vevjde vevlky Rus s pcpacahan
na hlavě a s nápisem OSI na prsou. Zdeněk ho hned
spatří, přeručí holent a říká ho kracovi)

ZDENĚK: Zdrávstvuji! (A hned s ním místí tu uličce.
Za kratičkou chvíli Rus opět vyjde s pytlím pod paží
a vyprat se)

HOLIC: Riskantní! Šnad by se mu to jídlo mohlo
dvat někde venku.

ZDENĚK: V tuhle dobu to jde i tady. Je doba vše-
fel Nadlídé jsou ve výkrmnách a blanoféctve Pro-
žetelnosti jedí svůj netašovaný plnotučný ajntopfi

RUDOLF: Poslouchám tě, malkři, a vidím, že by ses
uživil i u našeho řemesla.

ZDENĚK: To víš, půjdu k divadlu a budu hrát dav,
zatímco zrzavej pan dvorní herec bude excelovat se
svými monology. Kdo je zrzavej, je špatnej, říkála
babička.

RUDOLF (nakevaženě): Hůnupel! O blbosti neřikala
nic?

ZDENĚK: Těž podobně.

HOLIC: Nečukat sebou, nebo tě podřezou. Jste jak
kluci! (Vzadu někdo puvit rádně)

HLAS: Pusť Londýni!

JINÝ HLAS: Mosekvu, at víme, jestli už máme vššet
černý fangle kvůli Stalingradu.

TRÉTI HLAS: Třeba Madagaskar, jen ne vítěziny
fanfary. (Zatřábl na ruku fanfary békne před Mlá-
šentm naritichých zprádu)

ZDENĚK: Se Stalingradem je to hotovf. Náš dobro-
volník přivrel nejnovější zprávy! (Radostný ryk)

HOLIC: Psst!

(Věže dolmeč. Od nacistů okopřevaný postoj a chůze.

Za mňa ide tškopáché jeho „mamulka“)

DOLMEČ *(ukáže na rádio)*: Odkud se to tu vzalo ?
(Ledové ticho) Zítra to tu nebude, nebo ...

HLAS V POZADI: Nebo ?

JINÝ HLAS V POZADI *(tímšně hluňavě)*: Až to praskne, tak z tebe zstanou jen ty brejle, to si piši!

DOLMEČ: Kdo to byl ? *(Ledové ticho)* Vyvodím důsledky.

ZDENĚK: Postaraj se raděj o to, aby nám nedávali zkázený záddlo. Takovou noc jako tihle bych už nechtěl zažít. Dvě stě chlapů má přujem! Hajzly nesetáí a venku památet pod nulou! Dantovo peklo nahnuďo.

DOLMEČ *(uvídi Marni a Šarmilu)*: Co tady mají co pohledávat ty holky ? Jak mám za to nést odpovědnost ?

HLAS: Pořádny děrcata, co tu jsou na náštvěř, ti vadí, co ? Ty leda tak nějakýho Busenfreunda, přituluňho tustouška. *(Nesřízžený chachot)*

DOLMEČ *(uvídi Pepka)*: Kdo je to ?

ZDENĚK: Nový pracovník. Dobrovolně šel dělat pro zdar říšel Dobrovolně, rač pochopiti!

PEPÍK: Nikdo mi nie neřek.

DOLMEČ: Zaměsumán ?

PEPÍK: Nádeník.

ZDENĚK: Neřásovaná dělnická třída, pane tlumočnicku. Zádnej nedodělanej študent, úředník nebo holič *(Zatímco dolmeč přechází po místnosti, pít se Pepka)* Ty vole, proč jsi tek nádeník, když jseš stolař ?

PEPÍK: Co je mu do toho ? Jestli to někde není v pápíech, tak to zapňu.

DOLMEČ *(přisází k žitím)*: Tak co, rozmyslíš sis ?

JIRÍ: Nemůžu to vzít. Poznal jsem, že to s tou mou námčinou není tak slavně a vůbec — neumím jednat s lidma. A tělesná práce mi jde k duhu. *(Kolem smičů)*

DOLMEČ: Dobrá, přemluvovat tě nehodlám. Ale nemáš se divit, že pan major si troje jméno zapamatuje, už jsem tě napůl ohlásil. Domluvíli jsme. Zájemců bude dost. *(Postaví se jakoby k prouzu)*

Dělan pro vás, co moha. A vy mi to kazíte nedisciplinovaností, lajdáctvím v práci, podezřelým i křemí — — —

HLAS V POZADI: Hukni si!

DOLMEČ *(vyjmuje)*: To byl Adler ?

JINÝ HLAS: Ten vůl asi ještě nie neví o Stalin-gradě!

ZDENĚK *(křičí, ale vysumávaně)*: Tlumočnické nás nad jiné významny! Rozhlédni se vůkol. Nuže, co vidíš na téhno bohulibých nivách ? Čočky stále zamhlané ? ... Pořád nie ? *(Dolmeč se tvrdě nechápe)* Dobry tucet bítet z hodnoné solingenské oceli zří troje obryšlené oko. Nebo by zříti mělo! *(Hází vysumávaně utázanou sv práci, bítetky se jim zalaskou sv rukou. Dolmeč sprovou zsohna, pak stále rykají — následovně „mamulka“ — nastupuje. Tma)*

NA DNĚ VŠEHO ...

Se vidět jen bedny. V nich žít, Mlhoš, Pepka, Rudolf a teolog)

RUDOLF: Kdo dneska začíná ?

JIRÍ: Ty.

RUDOLF: Tak dobrá:

„A ruka krve mdlému snu zas vino fantazie podá.“

JIRÍ: Jak ? Jseš jednou!

RUDOLF:

„A ruka krve mdlému snu zas vino fantazie podá.“

JIRÍ *(nejistě)*: Hora. *(Rudolf kývne)* Jedna nula. Teď já:

„Má touha mne vodi jak vzdalující se bublenk.“

RUDOLF: Podám se.

JIRÍ: Nezahl. Dvě nula.

RUDOLF: Ale teď tě přivezu: „Tevinu žirova jsem strávil čekáním na listonoše.“

JIRÍ: To sis určitě vymyslel!

RUDOLF: Holan. Dvě jedna.

JIRÍ: Tak ty tak ? Tedy:

„Poprosme ženu, krásnou hrobačku, by hlavu oplou nám pochovzala ...“

RUDOLF: Hrubh ? *(Žítí kývne)* Tak dvě dvě.

PEPÍK: Co to blábolíte ?

MILLOŠ: Jen je nech. Oni intelektuálním způsobem

ukájejí svůj sexuální chtíč. Jen trošku veselí smí-li obecnost vyrolovit svá přání.

RUDOLF: Prosim. Má se stát.

„Kohoutek kokrhá a také sponuťi kdž chtějí svádět, byli svedeni ...“

JIRÍ *(převracme další verš)*:

„... tak jako druhdy Mojžíš vedl Židy pouští my máme elektrické vedení.“

MILLOŠ: Já teda spš dlouhé.

JIRÍ: Rany Seifert a ujímám se vedení. Tři dvě.

MILLOŠ: Pánové, pánové! Zádne neplodné bítet Převodte svůj hádančářský turnaj blže k této epochní době!

JIRÍ: Tak poslouchej, ty nezábnický medlíka. *(lesne na bednu a vřičí)*

„Ty verši zbyřené se neohni at řeknou hudba v prázdny sále at řeknou mráčno kouře po ohni Hřejme dále“

RUDOLF: To jsi mi darovali. Halas. Tři tři. Nás duje přestávka k broušení zbraní.

MILLOŠ: Nikoli. Následuje příchod našeho miloněho.

(Všichni začínají pracovat. Objeví se dolmeč s „mlukem“ a něco sv pozadí šepat německému partákovi a mlukovému německému dělníkovi)

JIRÍ *(pohlédne tkavě na partáka)*: Was ist, Herr Schulte ?

NĚMECKÝ PARTÁK: Hitlers Geburtstag.

PEPÍK: Aha. To bude oslava fährerových narozin. *(Na dolmeče, který odcházi jiným směrem nespřízně)* Dolmeči, ty nejděš oslavovat ? Nepřiznáváš ? To to máš blby!

MILLOŠ: Pánové, tak máme rast. *(Všichni si sednou nebo lehnu do beden nebo za bedny)* Ale že na nadeska nechťj, abysme oslavili vůdce s nima, to obrovský úspěch.

PEPÍK: Obrovský asi ne. A vlastně ani ne úspěch. To je přirozený. Začíná jim týct do bot. Už to, jsme tady, je vlastně úspěch. Statistice nebo milion nepřítel rovnou uprostřed rájchu.

JIRÍ: No jo, ale jak se dáji dobrohady ?

TEOLOG: Je to daleko, budem tu ještě léta, i kdy to skončí dobře.

RUDOLF: Neřukuj. Na dně všeho leží radost.

MILLOŠ: To je jen taková troje průpovědka. Někdo říká: Nech sa páči, jiny zas: No maunca. A ty říkáš: Na dne všeho leží radost.

JIRÍ: Náhodou na dne všeho leží žal.

MILLOŠ: Pan filosof se projevil!

RUDOLF (Zřítma): To říkáš, jen abys odporoval. Slohová cvičení pro mrtvé doby.

JIRÍ: Možná... Ale nejsem proto. Copak to není — a právě tadý? Tu marlost všeho, tu marlost končnosti, žal z lidské existence na tomto světě, kde je člověk od zrození odsouzen k smrti! Ten tragický pocit života...!

MILLOŠ: Nečesáte trochu papírem, pane kolego? RUDOLF: Hází mi na hlavu, nemýlím-li se, pohné názry knížek. Odrážejí se ode mne. Jsou gumové.

PAPÍK: Kečtáte dost blbě, vešvázení. Ale já vás rád poslouchám. Mám dojem, že jsem v divadle.

JIRÍ: Děkujeme za laskavost. A kvůli zvýšení tohoto dojmu a zrychlení tempa konverzace následuje

SONG O TOM, CO JE NA DNE

(Zpívají Jirí, Rudolf a Milloš)

JIRÍ: Ach na dne, na dne ach, co ukryvá se tam v těch čerňých hubinách? Stoušíc čerňých jam? Vše nuno zatemnit, na to jsou předpisy! Nebo je na dne klid, s nímž nic se nemísí? Jistěže to, cos vyčet a co jsi nemoh křičet... Čas bez svatky a neděli... Co my jsme tehdá věděli o tom, co je to dno? Spíš ještě bezdno! Nad žár a nářek front se pozvedají slova, že žádný horizont nekončí u hřbitova! Ze každý horizont se končí u hřbitova!

JIRÍ: Je na dne všeho žal. (Tak stojí ve vesícku.) Na tváři lenký žal, hluboký v srdci smích? Je na dne všeho pud. (Tak praví lékař.) A proto tedy rmut máš vepsán ve tváři? A co je ještě na dne? Toužení každopádně! A po čem toužení? Snad po tom, že není to, co by mělo být. Tak budem lkát či klt? Ne, nad žár a nářek front se pozvedají slova, že žádný horizont nekončí u hřbitova! Nad žár a nářek front se pozvedají slova, že každý horizont se končí u hřbitova!

JIRÍ: Vlastně ne, moment, chvílku na rozmyslenou. (Hádka preluduje) Už to mám, opravené vydání: jen žabi horizont se končí u hřbitova! Jen žabi horizont se končí u hřbitova!

OBA: MILLOŠ: Tak vida, pan herc tedy tuto filosofickou rozepň vybral. A pan filosof — JIRÍ: svou při neprohrál. Nalezl prostě novou rovinu, zrušiv (katedrově gestikuluje) existující produkt. TEOLÓG (z bečny): Filosofové, nechte nás spati! MILLOŠ: Hájil jsi ořsem předem ztracenou věc. JIRÍ: To je moje záliba. Když se do toho zakousneš, tak z toho můžeš něco vydolovat. O tom je píseň. (Pobyne hádkě) MILLOŠ (ho gestim karaviz): To je snad trochu moc brzo! Dvě písně tak těsně vedle sebe!

JIRÍ (pokřví rameny): Autor chce bouvat konvenční tvary!

MILLOŠ: A my abychom ze zbouraného zase stavěli! No prosím, na nás to není. (Žal s Rudolfem dozádu. Jirí zjevně sám)

JIRÍ: Jde jeden hlas, že vše je ztraceno. Vše dnu nás. "Za jméno klademe už jen zájmeno." A proto dávráme se do hájení ztracených pevností. Pravda se nepomní — leda tomu, kdo pro ni není.

Je ze všech stran slyšet jen nářkat. Sed rozedrán. Už prý kat dostal svůj mrzký, mrzký plat. A proto hurá, hurá do hájení ztracených pevností. Už zmizel všecken vztek — bojuje rozum, a ne klienti.

Je zhola vše zmařeno. Tak. A dost. Už žádné mše! A pitomost je oňřvat si ještě zlosti! A proto uvolněná fantazie se zvedá nad průhry. Nic nelze ztratit prý. Tak něco získáme. Hej, hýje!

Kdo vítěstvím je nadobro už zpít a zhrdá všim, ten může být zmenahán i hádně zbit. Protože potom hájí fantazie ztracené pevnosti. A na tom nedosti: i nových dobývá. At žijel

(Zvolinu se vrací němecty parták a mltělový němecty džínák)

JIRÍ: Jde jeden hlas, že vše je ztraceno. Vše dnu nás. "Za jméno klademe už jen zájmeno." A proto dávráme se do hájení ztracených pevností. Pravda se nepomní — leda tomu, kdo pro ni není.

Je ze všech stran slyšet jen nářkat. Sed rozedrán. Už prý kat dostal svůj mrzký, mrzký plat. A proto hurá, hurá do hájení ztracených pevností. Už zmizel všecken vztek — bojuje rozum, a ne klienti.

Je zhola vše zmařeno. Tak. A dost. Už žádné mše! A pitomost je oňřvat si ještě zlosti! A proto uvolněná fantazie se zvedá nad průhry. Nic nelze ztratit prý. Tak něco získáme. Hej, hýje!

Kdo vítěstvím je nadobro už zpít a zhrdá všim, ten může být zmenahán i hádně zbit. Protože potom hájí fantazie ztracené pevnosti. A na tom nedosti: i nových dobývá. At žijel

(Zvolinu se vrací němecty parták a mltělový němecty džínák)

PEPIK: Je po parádě, musí se dělat. *(Přichází vstřeději a začíná pracovat)*
NĚMECKÝ PARTÁK *(v popravě, sítě):* Georg, kommen sie her! *(Žije k němu dojde)* Nestyská se vám někdy?

JIRÍ *(přechází na vyjmuté místo a říká do publika):*
Čas sítěku je nekonečný,
jen čas práce urfá.
Ale čas nenaviděné práce
rovněž nemiluje rychlost.

Jak sadistický štr
vychutnává svou obět.

NĚMECKÝ PARTÁK: Nechcete k nám někdy večer přijít na kus řeči? Zena vás ráda uvidí, domácké prostředí je vám teď vzácné. Nemáme nic společného s těmi — — *(Jasně gesto)*
(K obrovitým bednám nyní přichází dolně s „mamulken“ a křehkou třídnicí, na níž je posazena, že má na sobě pracovní oblék popravě)

DOJMEC: Bude s vámi nyní pracovat tato pani. V rámci nasazování německých žen z domácnosti. Chovte se slušně, žádné sprostáky, je z výsoco postavené rodiny. Je to pani Erna von Lützendorfi *(Psychanové toho jména a s abdikací tvrdí odcházení. Všechni se obrátí předtácují, dávají směr, že je to pro ně náramně ganitum)*

PĚPIK: Užasní! Velká vymoženost říšské demokracie. Máme tu, von“! Kanžnu, hraběnku, baronesu, komtesu. Naposled jsem potkal komtesu v Bahňce.

JIRÍ *(k teologovi):* Parafí, příležitost začkolit se na světský život! Navrat domu s trofejemi!

RUDOLF: Nebo v urně.
TEOLOG: Vyliz si kapsu.

RUDOLF *(se hluboce uklání):* Důstojnosti, mé velobné uznání! *(Pohrává v práci. Míloš ukazuje pani Erně, jak si má počínat)*
JIRÍ *(Milosovi):* Je pěkná, pane kolego. Křehká, v nejlepšíh letech, jemné ruce, ba i parfém cítim. Nezapomně, že na dně všeho je touha po radosti! *(Přichází se chachají)*

NOC SVĚTLOMETŮ

Nebe proflámé pohybujícími se světlobody. Během tečky někdy zhasínají, jindy těkají dříve.

a) Proti tomu neží Rus a Ruska. Ticho. Pak se osvozu hroby. Oba páří oděhoun.

b) Němč přejde jezvičím dolně vyzoucí se pod paži se svým „mamulken“.

c) Za chvíli opáčijm smřem teolog. Vede se kolem panu s Francouzku.

d) Zdeněk a Miloš.
ZDENĚK: Že nejsš u Erny?
MILOŠ: Já za to nemůžu, ona je do muč celá blázen.
ZDENĚK: Ty ne?
MILOŠ: Clovče, já nevím. Já už vážně nevím. Na mě šly holky odlačkiva.

ZDENĚK: Já bych tě zabí. ...
MILOŠ: Paraf tam má tu hekou Francouzku. *(Hochne)* Haló, farfí! Jak se bavíš?
MILOŠ: Vyborme. *(Zdeněkovi)* Děkuju za optání, vřobně.

ZDENĚK: Ale není tě slyšet.
MILOŠ: On si jistě pomáhá latinou, to je taký román-ský jazyk. *(Přichází Rudolf)*
MILOŠ *(naděká):* Schnals mi tu učebnici, poslaři ti ji!

RUDOLF: Tady. *(Podá mu knihu)*
MILOŠ: Vyborme. *(Zdeněkovi)* Clovče, já ji čechizuju!

ZDENĚK: Úplnej revolucionář. Hraje to s tebou dobře, jak vidět.
MILOŠ: Bihost, bere to vážně. Chce se učt český. Němky jsou hrozně důkladný.

ZDENĚK *(vzrušene učebnici od Miloše a čte):* „Máma má koláč. Má máma koláč je“ — Ne, nemá, jinak by mi poslala.

RUDOLF: Jak se teď domlouváte, když ji poslali dělat jhany?
MILOŠ: Zavolám ji vřdycky.

ZDENĚK *(čte a hrad komenzuje):* „Teta má také koláč. Má teta také koláč je“ — Ne, tety vymřely,

ty remají vřbec nic a necháji mě napospas řep. „Zitra bude naděle.“ — Naděle vřbec nebud Zrušený!

RUDOLF: Byč tebou, tak bych si dal pozor na telefonování. A na psaní dvojnásob.
ZDENĚK: „Jaký je dnes den?“ — Zadrž. Dnes den nula.

RUDOLF: Domlouvej se s ní raději jen mezi čtyřma očima.
ZDENĚK: „Volá tě Máňa?“ — Hrome, ani ji ne padne.

RUDOLF: Viš, co udělali tomu klukovi z vedláš baráky, co chodli s německou paničkou!
MILOŠ: Neboj, ona je tžasně rozumná! A já už zrovna nejsem nešikovný.

ZDENĚK: Je známo. *(Otevře knihu opěti na začátku čte)* „Máma má misu.“ *(Dává knihu s vřbým k tem Milosovi)* A ty máš slabikát.
MILOŠ: To je funk. — Tak já jdu telefonovat.

e) Eliška se vede pod paži s holikem, za nimi Manřarověk
JAROUŠEK *(rozpakitě):* Ty, Marie, že pryč oosi s nějakým německým lejtunantem... *(Eliška se povrtí a učičtine se)*
MARIE *(se najestě):* Kdopak ti to říkal, Jarouš Jaroušek *(vřáca):* Zdeněk... Malif.
MARIE: Tak ten to asi vřl
JAROUŠEK: A je to vážně...?
MARIE: Ano, je to vážně syna naší bytně, že, Eliška
ELIŠKA: No, je takový černovalasý...
MARIE: Ale ne, blondi!
HOLIC: To jsem teda... to jite teda mřly šisko jite se dostaly do privátu.

ELIŠKA: Nezaskhnou to!
JAROUŠEK: No ale Zdeněk přece...
MARIE: Ať k nám přijde na návřtřvu, představnmu ho! *(Eliška vřpsřine)*
JAROUŠEK: No ale já myslm...
MARIE: Moc nemysli, to se dneska zapovřda.

f) Žiji a Pepřě
JIRI: Byl jsem na návřtřřvř u našeho parřarka.

PEPIK: No a?
JIRI: Nic určitého, samé náznamy, však bo znáš. Ale jednu věc mi opakoval dvakrát: že kdybych poréboval pomoc, tak abych se na něho kldně obrátí.
PEPIK: To se dá vykládat různě. I nevinně.
JIRI: Já vím. Ale zdá se mi, že to myslíš jinak. Mám takový pocit. Budu tam chodit každou středu. Pani je taky moc hodná. Syn jim asi zůstal u Stalingradu.
PEPIK: Počkej! (Naslouchá) To už bude Jarmila. Tak těbůh.

Zasvoní. Telefon svezáne Erna
ERNA: Ano... Ne, dnes ne... Ne, to ne, ale nemám ani co bych ti podala... Vlasy mám neumyté, jsem celá zmlácená. Ano, ano... A prosím tě, vždycky raději napřed zavolej... Ano, mohl by znenadání... Ne, dnes ne... Prosím tě, nenaléhej, dneska jsem škaradá... Určitě... Kdyby se ozval mužský hlas, tak polož... Ano? To jsi hodný, že máš tu učebnici... Není moc velká?... Ale ne, tak to nemyslím, já bych raději, aby to byla malá knížka, však víš... To jsem ráda... No ano, není vlastně ještě pozdě, ale... Ano, času budeme mít pořád méně, ale... Tak dobře... Ale ne, přece jen raději ne... Já si to... Tak dobře, přijď... Ale ne dřív než za hodinu, ano? Tak pa..

Jarmila a Pepík se líbají
JARMILA: Já ti mám někdy hrozny strach, když to nad náma začne hučet. A vůbec — když nevíme, kdy to skončí — a jak...
PEPIK (ji pohladí, zaleptá): Já taky. Ale něco mi říká: ať to padá sebehustěji, na nás to nespadne. A po válce...
JARMILA: Co budem dělat po válce?
PEPIK (s ostnem): Budem mít děti.
JARMILA: Já vím, mužský nechtějí děti, ti chtějí jen —
PEPIK: A ty spíš děti než mužského, že?
JARMILA: Ale ne. Obojí. Na děti máme dost času. A — nebudem se hádat.
(Světelnomy prudceji zasvěkají na nočním nebi. Pepík a Jarmila jsou uprostřed tohoto světelného nebe.)

BERLÍN — ALEXANDERPLATZ
Je sklomek léta. U mostu S-Bahn hemžení Berlína druhé světové války. Kusové a Kusky s potupným OST na prsou, Poláci s obádným POL a mnozí další bez označení: hraví plavovclasi čáhoum z Dánska a Holandska, pařížský polovně, orientálcí, sem tam nějaká uniforma, podězrelé žívy, fialové atd. Každou chvíli nad hlavami zasvoní S-Bahn, vzaadu ruiny. Podtóně, nevěřitelné pomíchání národů.

a)
Jarmila, Marie, Eliška. Čekají a rozhlížejí se.
JARMILA: Pořád jenom čekáme. Na dopis od maminky, na to, že to půjde rychleji, na dovolenou...
ELIŠKA: Na Pepika.
MARIE: Ty to máš zajímavější. Čekáš vždycky na jiného!
ELIŠKA: Závídíš?
JARMILA: Tady jeden druhého nikdy nenajde.
MARIE: Nic se nedá dnes přesně určit.
JARMILA: Když vidím, jak to ve fabrice pořád přeseň klapel!
ELIŠKA: To byl nápad, v tomhle frmolu.
JARMILA: Nedočkáme se.

b)
Zdeněk, Jiri, Pepík. Čekají, rozhlížejí se.
PEPIK: Jestli tohleto nekiksne!
ZDENĚK: Německá organizace, Herr Georg! Jen jsme se měli sejt někde jinde! Tady se nemajdem nikdy.
JIRI: Jen jsme si to neměl komplikovat s děvčatama. Dva lidi najdu snáz než pět! Nel Čtyři! Schulze už je tady. Někoukejte se tam! (Kolem nich přechází německý parník, nehází se k nim)
PEPIK: Děvčata můžou počkat. Jen jestli už někde nepapli Miloše! Já to věděl, že ho vyčmúčají. Za to tady teď dostávají sousedé slaměných vdov přemí!
ZDENĚK: To je vynikající. Víš ještě něco?

BERLÍN — ALEXANDERPLATZ
Je sklomek léta. U mostu S-Bahn hemžení Berlína druhé světové války. Kusové a Kusky s potupným OST na prsou, Poláci s obádným POL a mnozí další bez označení: hraví plavovclasi čáhoum z Dánska a Holandska, pařížský polovně, orientálcí, sem tam nějaká uniforma, podězrelé žívy, fialové atd. Každou chvíli nad hlavami zasvoní S-Bahn, vzaadu ruiny. Podtóně, nevěřitelné pomíchání národů.

Jarmila, Marie, Eliška
ELIŠKA: Už nečekám.
JARMILA: Něco se stalo, určitě se něco stalo. Ten Miloš je do něčeho dostal!
MARIE: Jen kdyby ty nebyl takový hluk. Všecko dobře dopadne.
ELIŠKA: Utěšuj, utěšuj!
JARMILA (v popředí): Utěchy nestačí.
Sen se někdy vítzne hlouběji.
Když přivřu oči, cítím stále ještě vůni školní lavice namísto reálné vůně zdíva rozkrojeného bombou.
MARIE (rovněž v popředí): Také neustále cítím pach mokré houby, jako bych právě smazala na tabuli příklad.
Ale nealším klapot síčního stroje, i když jsem za ním šla ohavně uniformy přetašeděsát hodin týdně.
Nikdo nás neutěšoval, když jednou ráno odvedli tatínka —

a on se přece vrátil, s bílými vlasy, bez zubů, ale s úsměvem. Maminka právě krajala cibuli a tak se všecko rychle obrátilo v žert.

PEPIK: Jo. Budem označený tak jako židi, Ostarbeiteri a Poláci. My budeme mít na prsou černé 'ISCH' v bílým poli. Říkej, že to máš od dolmeče.
ZDENĚK: Spolehnouti.
JIRI: My tady pořád na něco čekáme. Já už čekám i ve snu. Každou noc. A na pokračování! Dnes v noci budu určitě chodit tady kolem toho sloupu s plakátama, číst do zblbnutí programy divadel a čekat, čekat.
ZDENĚK: Vidíš ho, zase znervózněl!
PEPIK (na vysunutém místě): Nemožnost jednat, nemožnost jednat nám všela olovo na ruce.
Tisícekrát jsme se pali sami sebe: Olovo na rukou neumrtvovalo však vědomí.

Jarmila, Marie, Eliška
ELIŠKA: Už nečekám.
JARMILA: Něco se stalo, určitě se něco stalo. Ten Miloš je do něčeho dostal!
MARIE: Jen kdyby ty nebyl takový hluk. Všecko dobře dopadne.
ELIŠKA: Utěšuj, utěšuj!
JARMILA (v popředí): Utěchy nestačí.
Sen se někdy vítzne hlouběji.
Když přivřu oči, cítím stále ještě vůni školní lavice namísto reálné vůně zdíva rozkrojeného bombou.
MARIE (rovněž v popředí): Také neustále cítím pach mokré houby, jako bych právě smazala na tabuli příklad.
Ale nealším klapot síčního stroje, i když jsem za ním šla ohavně uniformy přetašeděsát hodin týdně.
Nikdo nás neutěšoval, když jednou ráno odvedli tatínka —

a on se přece vrátil, s bílými vlasy, bez zubů, ale s úsměvem. Maminka právě krajala cibuli a tak se všecko rychle obrátilo v žert.

PEPIK: Jo. Budem označený tak jako židi, Ostarbeiteri a Poláci. My budeme mít na prsou černé 'ISCH' v bílým poli. Říkej, že to máš od dolmeče.
ZDENĚK: Spolehnouti.
JIRI: My tady pořád na něco čekáme. Já už čekám i ve snu. Každou noc. A na pokračování! Dnes v noci budu určitě chodit tady kolem toho sloupu s plakátama, číst do zblbnutí programy divadel a čekat, čekat.
ZDENĚK: Vidíš ho, zase znervózněl!
PEPIK (na vysunutém místě): Nemožnost jednat, nemožnost jednat nám všela olovo na ruce.
Tisícekrát jsme se pali sami sebe: Olovo na rukou neumrtvovalo však vědomí.

Je skloně léta. U mostu S-Bahn hemžení Berlína druhé světové války. Kusové a Kusky s potupným OST na prsou, Poláci s obádným POL a mnozí další bez označení: hraví plavovclasi čáhoum z Dánska a Holandska, pařížský polovně, orientálcí, sem tam nějaká uniforma, podězrelé žívy, fialové atd. Každou chvíli nad hlavami zasvoní S-Bahn, vzaadu ruiny. Podtóně, nevěřitelné pomíchání národů.

d) *Zelená dívka, Pepík Nervosně přehlípnutí. Přichází Milos, Stručně vzrušeně*
 PEPIK: Človče, šleňce! Už jsme myslili...
 JIRI: Neml čas. Rozluč se a jdem. Starý Schulze už čeká.
 MILOŠ (rozčileně): Počkejte ještě! Půl hodiny, čtvrti mám se tu sejít s Ernou, snad se to povede. Tam na druhé straně.
 ZDENEK: Blázen. (Opět přechází, aniž si jich všimá, německy parťák)
 JIRI: Počkejte tady. (Tmít se do skřínky, jde chvilku za parťákem, pak po jeho boku, potom se vrací)
 PEPIK: Tak co?
 JIRI: Za čtvrt hodiny tady. Ale vy se už rozlučte. Já tu zůstanu sám. Čím mňi nás bude, tím líp. (Pepík a Zdeněk podávají Milošovi ruce)
 MILOŠ: Co tak obhradě? V koncentrací snad ne-skoučím. (Ale má na krájkou)
 (Všechny políhí vřevou)
 e) *Na jiném tmítě stojí čekající Erna vsm Lititzendorfu. Eleganti se nápadně odvrátí od běhajícího davu cizinců. Rozkmitá se. Přichází medik*
 ERNA: Proč tady?
 MILOŠ: Ztratíme se v tom množství. A měl jsem tu schůzku s kamarády.
 ERNA: Každý si mě všimne. Měla jsem si na sebe vzít něco jiného.
 MILOŠ: Pozdě, Erno.
 ERNA: Pozdě.
 (Samomluva)
 Pozdě,
 na všechno pozdě.
 Měla jsem konat a služky
 a dny se vleky lině, nic se nedalo zmeškat.
 A byl to všechno čas popela,
 nic z něho nebylo pro další život
 než šamá husťá šed.
 Z několika týdnů, jichž nelituji a nebudu litovat,
 zbyvší
 nymí
 několik minut.
 A přece:

byť na jedinou noc, chci ještě abys zůstal,
 je zlé tu stát tak za soumraku dne
 a vědět, že vše pomine... (Konc samomluvy)
 MILOŠ: Všecko zapí.
 ERNA: Zbytečně. Sdílná bylo přilís. Máš na tebe pošťoval polici. Vím to. Nemůžeš se vrátit do lágru ani zítřka do práce.
 MILOŠ: Vím.
 ERNA: Kam půjdeš?
 MILOŠ: Neboj se. Vím, kam jít. Ale neuvidíme se už.
 ERNA: Ale mám tě ráda a chtěla bych, abys tu zůstal. Zůstaň.
 MILOŠ: Nepron mň o to.
 ERNA: Políb mě.
 MILOŠ: Nač se líbat? Víc než několik okamžiků už nám není dáno.
 ERNA: Neml dobře odcházet, když je válka.
 MILOŠ: Musím opravdu jít. Sama to víš.
 ERNA: Vím to a nevím to. Zůstaň. Je zcela lhostejné, co se stane. Nedopadne to dobře, neznaš válku — MILOŠ: Znaám.
 ERNA: Ale neznaš ty, krejčí jí dělají. Neml dobré od-loučit se od sebe ani na minutu, neml-li to nutné.
 MILOŠ: Je to nutné, pochop přece.
 ERNA: Tak mi dovol, abych šla s tebou.
 MILOŠ: Ne, ne. (Pomlka. Zdálně se blíhají, ale s nej-větším napětím) Doufám, že v noci bude nálet.
 Velký a dlouhý nálet.
 (Hemžení voličného Alexandersplatzu oba políhí)

PROTILETECKÝ KRYT

Nic nežli zed a na ml splet potrubí. Před každí sedí i bo-sitovají. Časí mezi německým civilním obyvatelstvem. Starší, ženy, děti. Mlč s pádkou. Dolmeč se svým „ma-melukem“ sedí trochu izolovaně. Dvřikami. Vzdáleně explose.
 JIRI: Teda ne že bych se nebál, ale dneska je mi to jedno.
 PRIRUČI (ukáží na mnohá potrubí): Jestli se to na nás vřevá...
 PEPIK: Je to dobrý. (Mne si ruce. Vřevání kromě

gřívho se tvrdí udržen. Další strie schází.)
 Lepší. Ale kde jsou děvčata?
 RUDOLF: Co to žvaníš? Dobry, ještě lepší! Kdo tomu tihlet kolem nás rozuměl, tak tě zlyhne.
 PEPIK: Osvojil jsem si jejich nordicou lest a že mně nerozumíš a tudíž mě zlyhovávat neml — Jo, viděl jsi medika, jak zůstal vzadu, když sem utkali?
 RUDOLF: Ne, já Miloš neviděl.
 JIRI: Já jo.
 PRIRUČI: Co vykládáš? Vždyť s náma vřebc neml PEPIK: Pane přivč, pane Franc, nebo jak ti do-v v tom kšatě říkali, jste tady mezi náma příliš ko, nemůžete ani vědět, jak nás lágrový svůn vypadali (Přivčáí kromě nechápavě hlazou)
 JIRI: Viděl jsem, jak na něho spadla celá sč (Někteří vřeví hlazou. Blížší zadrž. Teolog, vě-dosud nečinně s rukama v klně, sepne ruce a kon-drnolít modlitbu)
 PEPIK: Vzpomněl sis na svýho bývalýho šéfa, pámbříka? Jak je líbo, ale nevzpomněl tak nah-řarčí, nás to dneska ruší. — Je to přesně tak říkal Jirka. Miloš byl s náma, opozdili se a zů-tam pod tou stěnou.
 CESTÁR: A to říkáš tak klidně?
 HRÁČ: Břboune. (Klepne se do čela) To je zkom-na divadlo. Tam pro toho. (Ukáží na dolm-Bleský zadrž. Světlo zakolísá, ale vydrží. Pamí-Náček žen a dětí. Dolmeč obepne „mamulka“ a vřev hlazou ke každí. Odmkne)
 CESTÁR: Neprojde kruhem kolem Berlina. To vědíl líp než my, že se po náletech utká.
 PEPIK: Sakra, ale kde jsou děvčata?
 JIRI (pomalu): Náhodou, odsud se dostane. To v kapse.
 PEPIK: Jen jestli dopje tam, kam by měl dojít, nevím. To nezaručí nikdo. (Další zadrž, svě-řaharne, zřevův modré světlého lampičky. Až se vřev-utí) Já se zbláznil ml Jestli z toho kluka jedné bude partyzán jen proto, že se spustil s německé baronkou, nebo co to bylo zač. (Ticho, odězavčá-náltnu, pak normální světlo. Pepík přivčáí k dolmečovi S hrnou lastavostí) Už je po tom! A na měš-lebek jsi byl, dolmečí? My už máme obsil Na pozítí.

DOLMEČ (*volná*): Co to má být? O čem mluvíš?
PEPIK (*s nadvrsto věcnou vážností*): O čem? No o předvolání na vědecké měření lebek. Tomu se musí podrobit všichni cizinci v rajchu. Budou rozdělení do tří skupin. Kdo bude mít rozměry lebky v totálním nepořádku, ten půjde do plynu, kdo také tak, ten řady zůstane. A když budou míry jaksepatří, bude cizinec prohlášen za kandidáta germánský a poslán na frontu, na takové přeskolení. A abych nezapomněl: pro takové případy docela výjimečně germánské čístoprocentnosti, jako jsi ty — vysoký nad metr devadesát, modré oči, světlé vlasy a tak dál — pro takové bude ještě čtvrtá kategorie. Ti půjdou rovnou do SS. (*Česky*)
DOLMEČ (*pochozí*): Zvaní! (*Do hrytu vzbíhna Marie a Eliška. Uváděná. Hledají někoho*)
PŘÍRUČÍ: Co je, slečinky? Vždyť už to máme za sebou. Čyřnadracet hodin bude kříd!
MARIE: Pepku, Jarmila...
PEPIK: Co? (*Hlavěk*)
ELIŠKA: Tam u kostela — dostala střepinu — do spanku.

TEOLOG (*čistě a učně, s prvoběžným profesionálním zájmem se pídí*): Skonala? Je mrtvá? (*Eliška němě přibývá. Pepík se vyřítí ven*)
(*Strháva hůlka komec nalaiva. Tma*)

ROZPRÁVKA

(připouští možnost improvizací)
Z *pobřeží hlavěk*.
CESTÁŘ (*šitím*): Hajlovals? Řekni, hajlovals?
PŘÍRUČÍ: A co má být? Samozřejmě, že hajloval. Dělal jsem celý minulý týden ve skladu modráků.
JIRÍ: Hajloval jsem, když to chcete vědět. Hubu bych si roztrhl! Co jsem měl dělat? Víte přece, že légr-führer by mi dřeváky jinak nevydal. A já měl od svých jediných botů urvanou podrážku. Druhé mi z domova ještě nedošly. Měl jsem chodit bosý?
CESTÁŘ: Měl.
ZDENĚK: A pracku jsi zvedl taky?
JIRÍ: Nevěd. Jen jsem zamumlal „Hajta“ a že prošim o dřeváky.

PŘÍRUČÍ: Co ho teprve! Možná, že jste taky hajlovali a navíc zvedli ruku, jenže to na vás nikdo neví. Člověk musí koukat, aby ve zdraví proklouzl, nebo ne?
RUDOLF: Ty nemluvi! Tyš tam stejně hajloval čyřkřát děnní! Jak bys mohl jinak přejit kolem toho hnědyho pupáče?
ZDENĚK (*ničí ukosovětem na příručím — spor se začíná měnit v křep*): Moje babička vždycky říkala, že každý obchodní příručí je od přírody...
RUDOLF (*ho gestem srazí a předtáhne*): Zarzi! (*Trochu rozpáčit*) Na tomto místě autor předpisuje takovou velice nepřímou věc, jakási smišení divadla se schůzí. Divadlo se mění v diskusní sál. Prý. Proto rozsvítí! Ale autor našel není přitom, tak to snad odбудeme rychle. Je předepsáno, abych se zepal — a dokonce sgestivně! — co dožadování průběhu hry říká generace o stupnick mladší. Tedy ti, kterým je duška malounko přes dvacet — jako tehdy nám. To je dnes takový obyčej, musí to být v každé hře (*Zrychl tempo*) Hlasí se někdo? Jsou nějaké dotazy? (*řídí rychleji, taříka bez paazy*) Nikdo, tak teda jedem dál.
PŘÍRUČÍ (*skatárá horec za rukáv*): Počkej, tamhle zved někdo ruku!

RUDOLF (*nepřijemně dolehn*): Prosim, prosim, co máte na mysli, pane, souduhu, chlápce, občane, hochu, přiteli, kamaráde... (*zášková čta*)
MLADÍK (*v přezemí, rozpáčit*): Nemí mně jaksi jásné, jestli jste jaksi — jak bych to řekl —
RUDOLF: Aha, nerozlišujete dobře, kdo jsou kladní a kdo záporní hrdinové, že ano?
MLADÍK: Myslim — tak — spíš — hrdinové vůbec.
ZDENĚK: Chcete zkrátka říci: To jsou mi pěkní hrdinové! Že?
MLADÍK (*zarputila*): Vy mě pierete. Neplete mě! Já se tak... neumím vyjádřit...
RUDOLF (*drze, s ulehčením*): Tak nám to pošlete zitra písemně.
ZDENĚK: Špatný vztah k publiku. Bojí se diskuse!
RUDOLF: Prosim, prosim, tak jsem to nemyslel, nic ve zlém... Jenom... (*Ukáže na hodiny*)
MLADÍK (*vděčně, pomalu*): No, já myslim...
RUDOLF: To je chvályhodné.
MLADÍK: Já myslim...

RUDOLF (*zakřává*): Víte co? Useberte zatím své myšlenky a zepátme se, jestli není ještě nějaký dotaz. Zdáná otázka, prosim?
DÍVKA (*na balkoně*): Tady!
RUDOLF: Prosim. Ale pěkné zvučení!
DÍVKA: Já si myslim, že se rádi něco dovídáme z mládí generace našich otců...
ZDENĚK (*osazní horeci se obrací*): No to snad ne, to snad ne!
DÍVKA: Ale že se v té době nějak zbyřekně moc pítváte. Nějak vás to pořád moc utápí, že z vás nebyli sami partyzáni. Sami ukazuje, že takový jako ten domeček byl jeden na dvě stě padesát.
PŘÍRUČÍ (*vyprávě*): Tak jsme zkrátka dobří, ano?
Kladní hrdinové? Na tom nám moc záleží.
RUDOLF: Počkej, nech domluví!
DÍVKA: Jestli jste hrdinové, to tedy nevím, to mě nenapadlo, ale nemluvejte tak... Ale — mně to nevadí.
RUDOLF: To je všechno?
DÍVKA: Ano.
RUDOLF: Vybourně, děkujeme vám velice, zvláště proto, že na to včasné ani nemustime odpovídat, že je to zjištění, nikoli otázka. A nyní vy, prosim, mladý muži, který jste si vzal přemýšleči dobu!
MLADÍK (*v přezemí*): Já vám to — přece jen — pošlu písemně!

RUDOLF: Znamení. (*Rychle*) Dalšíh dotazů, jak vidět není, (*k ostentim na jeví*) a my máme jednu částku v plnění plánu besed s obecnstem. Jako dík za to předneseme vám všem a oběma diskutérům zvláště píseň, která má možná jakýsi vztah k tomu, o čem byla řeč. Jmenuje se

BALADA O SOUMRAKU HRDINŮ

Ledacos vryřká se hrdinům — že příliš kladní jsou či záporní, že pijí vřisky a nepijí ruň, že se v nich příliš, příliš zvolna dnu, že nejsou tací, ale ledajací, že jejich cesta není samý kvas, že jednají jak nezávaní přáci, že příliš rychle uzrává v nich jas...

Je proto nutno vzít si odborníky na pozor.
A odborníci praví:
To vše je zákonitě a může to být pěkné ba i,
i když každého to třeba právě nepobaví,
máme — jak známo — hrdiny známé i neznámé —
i prozkoumejme řádně — — —
A vtom jim skáčem do řeči, které snují,
— hop! —
a pravíme: Ne, proti hrdinům nic nemáme,
jenom ať ve dne v noci neřešují.

2

Samrák se — podle jedněch — nad hrdiny
a podle druhých zase ne.
Když řádný předmet řádně vrhá stíny,
je — podle jedněch — všechno zpravené.
A podle druhých právě pravý opak
je ture žádoucí a kýžený.
Jedni se rýpou v dších: Copak? Copak?
Druzí spadeno mají na ženy.

Je proto nutno vzít si odborníky na pozor.
A odborníci praví to, co nevíte:
že je to prostě velmi spleť
a že je tudíž nutno zkoumat — — —
a že je tudíž nutno zkoumat — — —
A vtom jim skáčem do řeči, které snují:
— hop! —
A pravíme: Ne, proti hrdinům nic nemáme,
jen když se jako nula nenadují!

3

Jsou hrdinové scvrkli v množném čísle
a jimi zase jsou jak monolit,
jeden tě nuť říct mu: O ty sysle!
druhý ti nášlnický bare klád.
Jeden své věty ladí do mollova,
druhý tve na tebe jak pavíán,
jeden se za světový názor schová
a názor druhého je — prostě — dání!

Kdo se v tom vyzná?
jenom odborníci.

He, co spěchají nám říci:
Jsou ovšem extémy a výstřednosti,
podivná pokusnictví a tak dál,
no zkrátka věci, jichž se člověk nenadál.
Nutno to tedy zkoumat náležitě.

A vtom se zatmí nad námi okamžitě:
hop!
I pravíme: Ne, proti hrdinům nic nemáme,
jen ať to slovo příliš neskloňují!

V HOSPODĚ

10

Berlínská hospůdka tvoří kategori. Groteksní smění
berlíku, orchestronu, stolka a kulečníku. To, co hraji ka-
leční — mužů zejména rozličných národností — neurtila
ohrožují zauby a ovi hoří. Tlustý, mdelm osmdesátiletý
Mnohonárodnost je vyjrazně odlišně jedni Němci v lokle.
hospůdce a jeho ženšy podřezána. Sem tam někdo
hodí munit do orchestronu, který spustí a la roza nebo
1928 a vše přebíhá. Sem tam zapne hostinský rádko,
se něhož se osce neurosamitěká karmatilla (projev).
Hostinská to vždy němě vypne. Hosté přisedají a odte-
dají, vše se mlčí.
Z Čechů tam jsou kromě jiných: Zdeněk, který neurtila
něco kreslí, Štít, Pepík (ka celaa scenu nepřomluví ani
slovo), teolog, cestář, přítvčí, hráč (mistrně si vada u ku-
lečníku), dale Marie a Eliška, která se pro zmiřnu objímá
s přítvčím.

TEOLOG (Kodolíb): Tak se vznuz, Zdenku, a ze-
pnej se Marie, jak to má s tím svým lajmantem. Ať
tu neseďme jak po funsel! (Milent) Jak to, že je
v Berlíně a ne někde na frontě? To bude asi velký
zvíře a žádny poručíček! (Milent)
JAROŠEK: Nech ji být! Viděl ji s ním vůbec ně-
kdo? (Milent) No tak!
TEOLOG: Tím huř. Koho není vidět, ten je na
kvaritě.
MARIE (rozhlížejíc se kolem sebe, ironicky): Pekný
CESTÁŘ: U nás na dělně se hned v devětačtyřím
jedna holka zahodila s Němcem, tak jsme ji chytili,

ostřihali dohola a mateli jí hlavu třem. Ta na
nezapomene do smrti.

MARIE: Copak je každý Němec esek, cestář,
CESTÁŘ: Nem. Ale to je něco jiného. To je — — —
coś jako vše národní cti!

ELIŠKA (se uchtívne): Národní cti!

MARIE: Vy mužšči máte zkrátka dvoje měřítka. Vam
je dovoleno všecko, nám nic. Namlouváte si, že
slaměné nebo skutečné vdovy německých vojáků
ostoseš! Tady ta národní čest nevadí? Nebo je to
snad nějaký druh ilegální práce? Děkuju pěkně
ilegalita v posteli!

ZDENEK (polozapacitě, polaironicky): Rosee, rostě
Kdo by řek, že je to ta holčička, co k nám jednou
večer přišla na lagr . . .

JAROŠEK (dobrácky): Tak už toho nechtě
Vzdýť to na nikoho z nás neseď.

MARIE: Samozřejmě! Ti, na které to seď, ti jsou
u svých paníček!

TEOLOG (vypocel): A co ty, Marie? Zúsalaš nám
dlužna odpověď. Nemí šprochu, aby — — —

MARIE: Já? Já seďm tady s váma, nemýlím-li se
(Prude) A nejsem tvoje ovečka, abych se ti zpo-
vidala, a rozhršení si dávaj sám!

TEOLOG (mumlá): Ta si nějak troufá! Ovečka! Roz-
hršení!

JAROŠEK: Tak se nechtěje! Raděj bych si jáma
hlavu, jak se odud dostal.

TEOLOG: Co je to za chlap, co tam seď s těma
dvěma Francouzama. Děla jim pasáka? Nedá m

CESTÁŘ: To je nějaký Beljetan. Čeho by ses bál?
po hubě, když si tam přisednu?

Más počivý umýšly — marek plnou šajofli.
TEOLOG: Tak já to teda zkusim. (Přicháče k dveřma
Francouzákům a k Beljetanovi)

JIRI (Pepřovz, který jen němě pokyvuje): Tak jasný,
v neděli prostě neděláme. Ať si feldvebl naloží vago-
ny sám. Nikdo nám o ničem neček, vyhlášku jsme
žádnou nečetli, nic nevíme. Když to budou tvrdit
všichni, tak nám nemůžou nic udělat. Já to pjdít
vyjednat s Holandanama a s tím Dámem a ty si vem,

Zdenku, na starost Francouze. Jo — a to znamná
v neděli ráno zvanit se z lagru, aby si tam pro nás
nepřšli. (Štít a Zdeněk přivzouv k jiným stolům.
Domlouvají se s dělníky jiných národností. Zatím se

středá rádio s orchestrem. Věděte, dočkejte, následovat "mamulka". Četři jeho příchod "ovčáci" u jiných stůlů Dolněk chce zprvu přistáhnout k Francouzům, Belgičanovi a teologovi, kde je místo, Belgičan ho vezme a králem "Reservu" vypudí, totéž se s králem "Bazetzi!" opakuje u stolu Holanďanů a dalších. Někdo hrádí kulčičku svým holcem "nenapadně" hovoří doleže i "mamulka". Nakonec jde dolněk se stolu (Čechů).

OLMĚC: Pusťte nás sednout. (Četři se uměle rozbíhají)

ESTÁR: Nemí místo, nevidíš? Na klin tě přece nevzám! (Pohlíží na "mamulku", řehol)

OLMĚC: Narost vám hřebínek, ale jste na velkém campu, jestli si myslíte, že říše je na ústupu. Kde je druhá fronta? Nikde! A říše chystá nové tumbly. Budete brzo litovat... Jdem! (Dolněk s "mamulka" a "ovčáci")

RI (včetně s klidem):

vyslechněte nyní

říše o velké svini.

Nikdo ji nepřítal, ale

mnobému z nás brubela v uchu skoro neustále.

(Dan, Francouzka a Marie zpívají)

PÍSEŇ O VELIKÉ SVINI

1

AN:

V Kodani jsou hezký holky

a pěkný hospody a domů sta.

A v těch největších domech

bydlí teď divný zvířata.

Nevidím, ale na ten západ — ouha! —

hřídi jsou u nás cizíví pořád víc.

Touhy jsou vždy, ale teď nejvíce touha

nadechnout se z plných plic.

Na mysli ovšem máme

druh velikých svini.

Ty nezrymujem, neboť

se přiči všemu ladu.

A taky žádný rytmus

nechceme pro ně!

Tak ještě rytmus

hole na hřbetě, to ledal!

FRANCOUZKA:

Patř má, jak znám, patent

na pěkné plémě mademoiselles.

To dnes není důležitě.

Když můžeme číst ze všech čel,

že taky tady se tu a tam vymáhá

ta černá rypáková odrůda,

kteřou zná Oslo, Amsterdam, Praha.

Kčž se nám jen o tom zdá.

Na mysli ovšem máme

druh velikých svini.

To nezrymujem, neboť

se přiči všemu ladu.

A taky žádný rytmus

nechceme pro ně!

Tak ještě rytmus

hole na hřbetě, to ledal!

2

MARIE:

Po chvilce Francouzka, Dánek

se nebudeme teď chválit my.

Nejlepší, co samo prý se — — —

A to plati i v čase tmy.

I u nás našli akrtika štetináci

v některých tupých mozcích své zakruty.

Je k vzteku to, ale není to k pláči,

splaskne, kdo je nadmutý.

Na mysli ovšem máme

druh velikých svini.

Ty nezrymujem, neboť

se přiči všemu ladu.

A taky žádný rytmus

nechceme pro ně!

Tak ještě rytmus

hole na hřbetě, to ledal!

(*Spívá něco poleptá Zdeňkovi*)

ZDĚNEK: No tak si doděj odvahy! Však tě nekous-

ne.

IRÍ: Tak já půjdu, abys věděl. (Vstane a hodí do

orchestru minci, osve se krásná tingtangluhda.

Spívá jde k jedné z Francouzek a ukloní se) Voulez-

vous tancer? (Francouzka kývne a vstane, teolog

jde s jinou Francouzkou)

MARIE (Zdeňkovi): Ty netancuješ?

ZDĚNEK (strove): Ne. (Jde pro ně Dan)

(Ale hostině s hostině jsou sděšeni, volají: "Ter-

boten, strengens erboten", hudba je vlna přelá-

stný spusti rádio, a to tak nahlas, že hmatatila

přeluhů orchestru. Ale hostinská rádio vypne a páry

světlé do mírnosti Rudolf)

RUDOLF (vypíná spívá do pohřbí, hudba se zlu-

mi): Přišel ti telegram! Uměl ti táta!

TEOLOG: Máš to dobrý, pojeděš domů.

(Hudba a taneční opěť spustí)

2. opona-mapa: listopad 1943.

(Přestávka)

11

LAGR RÁNO

(Karbanická scéna)

Nežádní ráno na lagru. Přichní domů spí, jen na konci
dloché každý stůl, přivážekých k sobě, hrzy šlepkatka
karty. Přichní jsou bílé, ledi, selení. Očipují se jen
Světlé stěží bílá oblačen kouru. Hrdě má na stole
vedle sebe kufřík plný papírových peněz. Teolog před
sebou menší hromádku bankovek.
Věděte centů a kasinaci se u karbanika.

TEOLOG (antě vzhledně): Od holky?

CESTÁŘ: Jo.

TEOLOG (jako by mu to tepru došlo): I ty, otče rodi-

ny, i ty? A v neděli ráno? Proč jsi tam nečkal?

CESTÁŘ: Musím jít dělat.

TEOLOG: Př. Z práce do práce.

CESTÁŘ: A ty snad děláš, abys byl co nejdív hoto-

vý? To se ví, že jsme ty vagóny mohli nalozit večera,

ale... A každou neděli se nám to nepovede jako

minule. Dnes by nás honili. (Zmizí mezi dvojitými

portálmi v tmě pokradl. Hra pokračuje. Za chvíli

vejde spívá s kufrem a usadne němě vedle teologa.

Hra chvíli pokračuje)

TEOLOG (najednou vzhledně): Člověče, co ty tady

hledáš?

PRŮRŮČÍ: Tebůh!

JIRÍ: Přijel jsem raním vlakem.

TEOLOG: Proč jsi nezástul doma, blázně?

JIRÍ: Zkoušel jsem všechno možné. Nešlo to zatřídit.

TEOLOG (*zabíraje rozkošně je provokován karanténami vyznání, neboť hra pohrávkou*): Do morový jámy ležes. Tamhle je zášť, tamhle spála. A jeden týfus je tu taky. Jde to od postele k posteli. (*Hrdě vysloví a širavuje do svého kufříku hromadu bezbožství*)

PRŮRŮČÍ (*hrdlovitě a teologovi*): Vy dva jste určitě sehraní a berete nás na hüll Smradli!

REZNIK: At si s téma pračama vycpou slavník, koupí si za to stejné starou belu — marky na konci války.

HRÁČ: Kdoví, jestli na konci!

REZNIK: Svíň. Hrajeme dál. Rozdávěj. (*Hra pohrávkou. Jirí sedí jako vo dšimotách*)

TEOLOG (*si sazi na něho vzpomene*): Nespi. A co fúnus? Farat mluvil hezky?

JIRÍ (*se probírá*): Zádnej farš nebyl.

TEOLOG (*se rozvrhne pohoršeně*): A co ta tvoje holka doma? Nedala ti zatím kvínde?

JIRÍ: — Nedala.

TEOLOG: Věrohodně to nezml. (*Chvilu hraje, na jednu vytrhne*) Dámal! (*V této chvíli se ozve hlasitě střevičku a vzrušen na dlouhé řádě stůl mšičitě do stracena se objeví Dívka se smí*)

TEOLOG: Povora, co?

JIRÍ (*Dívka se smí jde přes karty i peníze až na konec každý stůl, slopne při tom teologovi peníze do klína a sedne si na kraj stůl, sedí k hráčům, kteří pohrávkou se hře, a trošku nad Jirím*): Dívka ze snů (*k Jirimu*): Jdu trošku pozdě, že?

JIRÍ: Pán je rád, že je rád. Konkurovat vyřeklamo-váním mazánkům, co jsou pěkně schovaní v pro-taktorátě, ovšem nemůže.

DIVKA ZE SNŮ: Ty bys nezústal, kdymbys mohl? — Měti, vida. (*Ohlížne se na teologa*) Toho znám, ten se dost změnil. Kolárek fuč? A tamten (*ukáže na hráče, který cpe do kufříku další vytrhu*) to je milionář, ano? (*k Jirimu*) Pán nemluví, pán chce být hitován...

JIRÍ: Nehřej komedii!

DIVKA ZE SNŮ: Tragédi neumím... to by snad mohla nějaká cizinka v exotickém městě Berlíně, ne? (*Pamlska*)

TEOLOG: Neřiz, neřiz! Dívka ze snů: Pravil pán Jezis v Káni Gallilei-ské?

REZNIK: Trumfi! PRŮRŮČÍ: Klukem? Zbláznil ses?

DIVKA ZE SNŮ: Podívej se, nemá přece smysl, abych ti z nějakého součtení psala zamliované dopisy až do konce války a hrála úlohu hodné dívenky, která má nemat hodného hochu toháně nasaze-ného, když...

JIRÍ: Nechci žádná káži!

PRŮRŮČÍ: Káži! HRÁČ: Žadný esa, žadný esa nemáte! (*Štrnuje vzhůru*)

DIVKA ZE SNŮ: Proč nás pán nenařstivil?

JIRÍ: Nehodlal se setkat s nápadnkými!

DIVKA ZE SNŮ: Normálně kamarádscky se stykat neze?

JIRÍ (*vychlone*): Ne. Dívka ze snů (*se skloní k hráčovi*): Zapomněl jste teď hlášt trumfi. (*Hrdě si jí nevšimá*)

JIRÍ: Alespoň ne teď hned.

DIVKA ZE SNŮ: Tak to necháme přebolēt a pošleme páňovi sladký mouchník, vlastnoručně upečený, a dostaneme čtyřvesí...

JIRÍ: Osmiřesli!

DIVKA ZE SNŮ: Tak přece jen kavalr! Ale trvalo to!

JIRÍ (*teologovi*): Půjč mi prachy!

DIVKA ZE SNŮ (*varševá, rychle*): Čimž pán naznačuje, že končí snová lyrika...

TEOLOG: ... a slečnk je to vřod...

DIVKA ZE SNŮ: ... a že začíná věční den... TEOLOG (*roztrhne*): Neděle, kaskruli (*Dívka se smí horempádem uliká po stolech do stracena*)

JIRÍ (*znovu teologovi*): Půjč mi prachy! Vydal jsem sel!

TEOLOG (*se hroší*): Já toho tolik nevyhrál, to tedy on (*ukáže na hráče*), ten spíš.

HRÁČ (*k občertem užšou hmdine do kufříku a dá Jirimu hrst banžovně*): Tu máš. JIRÍ: Toilik snad ani ne.

HRÁČ: Měls doma fúnus na kradrát. Kouká ti z oči. Ber, když dávám. To často nedělám. Rad beru sám. (*Hraji dál*)

TEOLOG (*zabíraje rozkošně je provokován karanténami vyznání, neboť hra pohrávkou*): Jo — a co hrátaňkovi na polřbu? Largo z Novosvětské? (*Vškyne*) No jo, to bych si dal taky zahát. (*Pobrká se. Po delší odmlce*) A co máme nechat zahat tobě, až to tedy na tebe spadne nebo až tě v toni břiňhu seřerou bacily?

JIRÍ (*otěží hrst a cymáá gramofonou desku*): Tohle. (*Přivrtá dá desku na gramofon*)

(*Reprodukce gramofonové desky: W. C. Handy E. F. Barrian: Beale Street Blues. Zpívá E. F. Barrian. To by se měla oznamit na spuštené tabuli, aby bylo divákům jasné, že jde o "hudební konzervu" od lítnou od ostatní hudby.*)

NEMOCNICE

Průřez matností, která je přehrážena tenkými stěrami každé vstříbly čtyři řoje. V každé postel. Naloso dří napřecio dříš, uprostřed naloso německá dřevka (žan měřka), napřecio Jirí.

ŠANSONIÉRKA (*volá*): Hören Sie? Hören Sie mich?

DÍTĚ VPRAVO: Ja.

ŠANSONIÉRKA: Du nicht. Bst! Tam ten, u se moh vyspat. Tři dny a tři noci. Aby se vřb probudili Ciznec. Kdo vř, jestli mu to bude platný, že je tady — s náma. Slyšite mě? ... N slyšl. (*Nasloňchá*) Ale ještě deřchá. (*Vřtane a zřřevě*)

BLUDS O CIZNĀ MUŽI

Je tu cizl muž rychle pudř, rychle rouge, dřiv než zmizl cizl muž.

Exotický pach na hrdlo mi vřbně sáh,

hlas mi jistě
zlomil
strach.

Ale ne, to ne,
to by bylo nevhodné.
Bez malíčkových hrůz
neml žádně
blues.

Zkrátka a dobře mi to nedá
a plati to vždycky:

Jsi-li cizí muž,
klid mi, prosím, nenaruš,

leda
bys byl exotický
cizí
muž.

A to je snad skoro každéj, ne?
Aspoň na začátku.

*(Šansonierka si opět lehne a zablbe nehy na přepáž-
ku.)* Slyšíte mě? Slyšíte mě?

DÍTĚ NALIEVO: Ja.

ŠANSONIÉRKA: Ale ty ne, mrazi! Tenhle ten.
(Zabíjí na stěnu.)

JIRÍ *(v polonách)*: Co je?

ŠANSONIÉRKA: Den je, den! *(Pro sebe)* Tak
už vykukuje z těch černejš chuchvalců.

JIRÍ: Kde jsem?

ŠANSONIÉRKA: Na svrět, zaplatpánbůh. *(Pro
sebe)* Probrat se. Tak ty pjevavce zabraly. Bri, to
musí vypadat, když někomu dají na krk ty oslízly
natoukly slinaky.

JIRÍ: Kdo je tam?

ŠANSONIÉRKA: To je fak. Dýřce. Holka,
jestli chceš. Když už tady musím ležet, tak se chci
s někým aspoň bavít. Š muským, a ne s téma
děckama.

JIRÍ: To jsem v těch konfrnách?

ŠANSONIÉRKA: V jakých konfrnách? *(Pro
sebe)* Chudáček, ještě blouzní.

JIRÍ: V konfrnách na dostihové dráze. V nemocnici
pro cizí dělníky. Krankenhans für Fremdarbeiter.
Tam, co se zdechá.

ŠANSONIÉRKA: Aha, to jsem, nevěděla. Ale
tam neješ. Jseš v normálním špitále pro německý
soukmenovce nebo spíš soukmenovkyne. Samý
ženský a samý dětičky. A v příměti jeden staře-
ček. A protože Pánbůh nebo Prozřetelnost nebo
jak se to jmenuje, ti drží palce, dostal ses sem taky
jako se to poschodí je jeden Holanďan a jeden
ty a vedle na poschodí je jeden Holanďan a jeden
šfíb nebo cosi takovýho a nad náma prej věčar při-
vezl taky jednoho Čecha. Tak ste tu čtyři nečistý
rasy. Mezi samějma německějma ženskejma a dě-
tčkama a doktorčkama a sestřiččkama. A tím sta-
čekem z přizemí.

JIRÍ *(nadmávací)*: Jak to, že právě já?
DÍTĚ VPRÁVO: Nečistý rasy mají černý vlasy!
ŠANSONIÉRKA: Kuš ty tam! To ti nepovím.
Asi bylo tam u vás plno a tady se s váma vyopaly
dlhy. Náhoda. Štěstko. Můžete si granulovat, vy čtyři
cizinci. Jdlo nám nosi z vojenškýho lazaretu za ro-
hem. Bezvadný. Vykrní vás jak husy. Jo, ty jseš
nemůžáš polykat. Však se dočkáš. Sestřičky dohry,
zvráskí ta blond, ta, co ti dávala na krk pjevavce. To
ty nevěš, ale ty si hleď. Vrchni sestra stoji za ho-vo-
osrů jako bítva, pad jí muž, má na prstě jeho
prstěn. Měša si z něho raděj nechť udělat nový
žubry!

JIRÍ: Husy a zubry. A konfrny a dostihy. Husy mají
dostihy a zubry. Pjevavce mají prsteny. Holanďani
a Češi mají korě a zubry a šibi...

ŠANSONIÉRKA: Co to blábolíš? ... Už je zas
v těch černejš chuchvalcích...

*(Jiná roviná. Jirí vstane z lážka a přepážky, za-
hadem v přikrytí na vysunutém místě.)*

JIRÍ:

Černé chuchvalce, hnědé chuchvalce,
choboulice nad městem, které se mění v trosky.
Jedním chapadlem chymne jedno slovo
a druhým chapadlem druhé.
A ta slova k sobě nepatří, a přece
žijí v novém skupenství
podle zákonitosti choboulice.
A lidé, co také nepatří k sobě,

také jsou smíchováni jako karty
a podle zákonů náhodou
vrženi do společných kóji.
Tak slova rychnějí zrají.

A lidé?
Černé chuchvalce, hnědé chuchvalce,
choboulice nad městem, které se mění v trosky.
(Zde zpěť Ulláh. Převodní roviná.)
ŠANSONIÉRKA *(tiché na přepážku)*: Je večer,
vy tam! Už jse z toho venku?

JIRÍ: Co je?

ŠANSONIÉRKA: Večer je. Dobrý večer. Dali vedle
vás toho Holanďana. V rámci sblížování národů.

HOLANĐAN *(lázecí)*: Kamerad, gur?

JIRÍ: Gur. Už je mi dobře.

HOLANĐAN *(šepem, aby dívka neuslyšela)*: Ales
šajse?

JIRÍ: Jo, stojí to s nima za tentononc.

HOLANĐAN *(šepitá dál)*: Bald — krig — kaput?
Krig futé?

JIRÍ: Jo, doufáme, že brzo.

ŠANSONIÉRKA: Septeje si tam co chcete, ale
vezte, že čtvrtá hlava bří. Dítě — naděje národů!

JIRÍ: Aha. — Du, Holanďer, gute Nacht!

HOLANĐAN: Gute Nacht, Kamerad!

ŠANSONIÉRKA: S tím toho moc nemanluvíš!
Holanďani jsou náramně skoupi na slovo, to už
jsem poznala... Tak už je ti líp, to jsem ráda.

U mně to asi zákrat nebude jako u tebe, pozetří se
to ukláze. A pak zas naladím hlas jako Zarah
Leander, zavřím se nevině i nepřístupně — všecko na-
ně i zklamáné, prohnané i nepřístuně — všecko na-
jednou! — a naši chrabří vojini budou celi naměkko.

JIRÍ: Nerozumím. Nemáte horečku teďka vy?

ŠANSONIÉRKA: Náhodou ne. Copak jsem ti
neřekla, co mám za živobytí?

JIRÍ: Ne.

ŠANSONIÉRKA: Jsem hoiivá rosa. Nerozu-
míš? Sen o ščesti — na smradlavých kavalcích!
Lužná vila z anno dazumal a garantovaná ukláza
toho, co bude po konečným vítězství; předelkati
andělčci nad manželskými postelemi, břízky a oblé-
ček, jednou tejdne zakázany ovoce v nějakým pejžalu
nebo tak, v neděli odpoledne žádně řízný pivro, pro-

tože žlznost musí být... zkrátka selanka. A všechno v jednom, všechno v jediný konzervě. Ale nemyslí si, že takovýma konzervama nějak plejvámne. Ohó! Já jsem taky na přiděli jednou za čtrnáct dní — při nejlepším — a samozřejmě jen pro vzorný voják. Ulejváci a podezřelá chamrad musí snít jen tak z vody, bez přímý inspiance.

JIRÍ: Já nevím, co myslíte.

ŠANSONIÉRKA: Jediná prosťe po kasárnách a vojenskejch táborech a zpívám. Jsem povolena nomna eroticky, výstřih o kapánek hlubší, než si smí německá žena dovolit, trochu nebo spíš hodně více nalícena, trochu dvojsmyslná — všechno trošičku přechůbu předpisy... (Pomlka) Co mliks? Snad jsem únehabourala hlúze?

JIRÍ: A to — jenom zpíváte?

ŠANSONIÉRKA: Podívejte se, pane, mravokárcce mi dělat nebudete. Na to mi stačí rodná mutička. Ale jestli to chceš vědět, tak někdy vážně je e n zpívám. Ale jindá jdu chraibi vojini spat a mnohem chraubiější oficií si s oblibenou šansonierku poseď a popují, jede se do pivárny, děvčata se cestou přibírou. Znáš hru na faný?

JIRÍ: Znám. To se u nás taky hraje.

ŠANSONIÉRKA: Ale určitě ne na vyšší, ba na nejvyšší úrovni. Mý to s pány důstojníky hrajem tak, že faný smějí být jen součástí oděvu... Zasně, co? Na konci hry už pak většinou není co dá. Ale to už vobyčejně stojí na stole baterie vypitejch láhví, takže konec ty hry jsem nikdy příliš přenesť nezachytla. Nebo jsou taky jiný podobný hry...

DÍTĚ NALEVO (křičí se smá): Mami, už jede! Chyť mi ho! Ne, ne.

ŠANSONIÉRKA (chladně): No tak spinkuj, maminka přijde, no tak, no... (Dítě se za vzrýchotou vstří. Pomlka)

JIRÍ: Vždycky jsem si mysli, že takové jako vy mi musí být nesympatické. Už protože — já nevím, jak vám to vysvětlit, jsme zkrátka jiný národ, vaše vojsko nás obsadilo, my jsme tu vlastně na nucené práci, rozumíte — ŠANSONIÉRKA: Se mnou můžeš mluvit v otěveně. A děkuju za poklonu, nepřislechla jsem... To se vy, že nás nemůžete mlt rádi. Ale co mám

dělat? Mám na sebe navlíknout šedivěj mundař a jít s jiněma holkařma na venkov kydat hnůj? Možná, že by to bylo lepší, ale když už jsem jednou začala — s tím zpíváním... Tedka si říkáš: bude mi tu brečet jak stará — toto — ale copak já jsem stará? A toto snad taky ne — (Pomlka) (Ozve se sřeha. Vzápětí voběhne do místnosti světlá mladá ošetrovatka, přehoží dšhí, díve a Holandancovi přes ramena přikrychu a vce je jed- naltvč ke dveřím. Potom se obrátí k šitím.) OŠETŘOVA TELKA: Co s vámi? Seženu někoho a přijdeme pro vás s nosičky. Snad to zatím nezacne. JIRÍ: Nechodte. Zůstanu tady nahote sám. To ne- vadí. OŠETŘOVA TELKA: Je to zakázáno. JIRÍ: I pro cizince? OŠETŘOVA TELKA (přistoupí blíže): Dělam roz- dšly?

(Ozve se vzdálené dětonace. Ošetrovatka si sedne na lžku. Blížší dětonace. Tma)

(Na vysumutím mlt v popřechi stojí, už elegantně obléčena, šansonierka a zpívá svůj)

CYNICKÝ SONG

I

Že prý se sluší nezvedat svou sukni příliš a taky, když se někdy zmýšlí, sypat si popel na hlavíku.

Tohleto nepřelítá k mému tričku — a tak to teda neudělám! Že prý se sluší jmémem moralnosti žrát miso kavárnu kosit, dšvat si zámek na hubičku. To je jen kuykání čerých syčků — a tak to teda neudělám!

A kdo mě kárat hodlá, že jsem cynická, ráč obrátit se na dobru!

Až doba bude jednou mént nelidská a nebude na mne převracet jistou nádobu, pak se mi třeba uráčí být jinací. Anebo třeba taky nel

Že prý se sluší obcovat jen s jediným mužem a taky k tomu nevinout se úže, než káže zákon pánů velebnícku.

Ty její podobají se pingpongovému míčku — a tak to teda neudělám! Že prý se sluší, aby kdo příliš chlastá a mluví a tak dál a tak dál a basta, si sežral vždycky sám svou vlastní polivčičku. Tohleto tedy přiléhá k mému tričku — a tak to teda udělám!

A kdo mě kárat hodlá, že jsem cynická, ráč obrátit se na dobru! Až doba bude jednou mént nelidská a nebude na mne převracet jistou nádobu, pak se mi třeba uráčí být jinací.

Anebo třeba taky nel

(Za pšhho osvčlení na scéně se dívka vrací do kóje a satimco si rovná do kuyřku své včeti, vne mlavová naposlády s šitím.)

ŠANSONIÉRKA: Tak vidíš, opravdu to, zážek nebyl, byla to jen angína. Půjdu zas rozdávat vě jáčkům cukerní sřyho hlasu. Dávno jsem si tak n popovídala. Adresu máš číslo telefonu taky, jestli ovšem nebudou zas linky na cimpreampr. Ozvi až odsud vyjdeš.

JIRÍ: To mýslíš vážně?

ŠANSONIÉRKA: Koukej, zvt se nechám, a sama zvu jen malokdy, na mou duši, jestli nějak mám.

JIRÍ: Děkuju za laskavost včeti, nemocnému konzervě začínmu partnerovi nižší rasy z nemocnice, kter by jinak byvala nudná! Je to tak? Ale pravdu.

ŠANSONIÉRKA: Kašlu na tyhle kecy. Chra rejch hrdinů mám po krk. Ale aspoň se s konku jak vypadáš. Osmadřícet hodin jsem si s tobě povídala, tak abych vlastně viděla, jestli máš in na svém místě. Když si s sebou dávám sama v sebe rande... (Svádová si bobý a lese na pozn stazí se na špšky, aby viděla přes přepážku, pomě slaze, obuje se a bere si své včeti. Klepne do jedné pš pážky) Nazdar, malíckej! (Zvočí ke stroju) Ahé Holandane! (Klepne do druhé přepážky) Na shé danou, Jirí! (Pak na očíchodu zjřevá)

Když jdeš v mraku chloroformu ze špiálu domů,
v obarácích, zda doma ybhec ještě domov máš,
ber to bez klenu a lástvení, u sta hromů,
nejlip uděláš, když zapříváš si na kuráž!
Pánové,
žádný strachy,
že vám vlásky hrůzou vstanou!
Nehodlám vás obtěžovat v snáček.
Říkám jenom: Na shledanou —
třeba v ruinách!

13

KRAJINA NEDALEKO BERLINA

*Projevěte Marxy bramborské lezeť jak na bojiti Zdeněk
pěpík, Rudolf, Saravak, teolog, přivůči, holič, cestář,
že ráčítek lta 1944. Po dlouhém tichu.*

ZDENĚK (*pomalu*): Krajina tu stojí taky za hovno,
(*Mrtví štěstím a tuškou kus od sebe. Pomlka*)
PĚPÍK: Zadej kopeček, samej písek.
RUDOLF: Ale borovce jsou hezký.
ZDENĚK: Ještě začni básnit, zrzavej!
CESTÁŘ: Jako jít? (*Pomlka*) Copak píše?
PĚPÍK: Ze má srdce jako kus bíla a jakousi obnmu.
Ze je síce dóna, ale jako by byl s náma. Ze se toho
nemůže zbavit.
ZDENĚK: Ten už se sem nevrátí, dostal se z toho! —
Himlxi! Kdyby věděl, jak mu závidím! (*Po stráně,
zde v „světla“, se objeví komunističtí žáci*)
PŘÍ: Kousal by jehliší,
jak se mu chce domů.
Když ostatním bylo do breku,
dížel je nad vodou
a pustil lodičky žerůti.
Tedy je jak hruška sypké mlhy,
pšičtíe hlíny kolem Berlína,
v obrovité ruce stýskání.
Když svítí slunce, je to nejhorší.
JAROUSEK (*žabřičky*): Máš kreslit, malovat v kaž-
dó volné chvíli.

ZDENĚK: Jak můžu kreslit, malovat, když všeska
ta zvěšřva kolem nás jsou stokrát horší než nejšle-
nější fantasmagorie, jaké kdy byly nanařovány!
Nemůžu zkrátka! Jsem v tohálnu srabů!
PŘÍRUČÍ: Cet jsem někde, sakra kde...
ZDENĚK: V rotokapsu?
PŘÍRUČÍ: To je jedno. Cet jsem, že umělec, když
se moc tápi, tak že to prospívá jeho kumštu, nebo
tak nějak.

ZDENĚK: Tak si ten kumšt strč za klobovek.
RUDOLF: Kdybys fěk slušně, bez jedovatosti dol-
mečovi, tak by ti dovolenou vyběhal, Zdeněku.
Máš nárok.
PĚPÍK: Začínáš si hledat alibi.
JAROUSEK: Já mu o to řecknu, nic jsem mu nikdy
neudělal, tak co.

ZDENĚK: Nic! Nikomu nepoleznu do zadku. A ta-
kovyru právé ne.
RUDOLF: Nebo nás za ním půjde vč.
ZDENĚK: Zravou protekci nepotřebuju. Vzpomí-
nej na svou krásku dóna a mě nech na pokoji.
(*Rudolf bere slova vstane a odjede. Pomlka*)

PĚPÍK: Tos teda říkat nemáš!
PŘÍRUČÍ: Páni! A tohleio má být enspřgl našeho
lágru! Pí: Ženská s migřerou!
ZDENĚK: Proč jsem to neměl říkat?
PĚPÍK: Copak nevíš, že měl židovku?
ZDENĚK: No a?

PŘÍRUČÍ: Tohální zaměnil mozku. Dívce samý
špřym, dneška ani rým.
ZDENĚK: To je ale pitomá říkanka.
PĚPÍK: Myslíš, že v létě čtyřřatřicet je židovské
dívce ještě v protektorátě a píše si s klukem v raj-
chu?

PŘÍRUČÍ: Usnulý mu kolečka.
PĚPÍK: Možná, že už je z ní tohle (*zavěšne hrst pluku*)
nebo oblaček...
PŘÍ (*komentuje po stráně*):
Odjakživva
připomínala oblaka tváře
a nejeđen chlapec
v nich nálezi i tělo nedosažitelné mlínek.

Ale vrní
připomíná tváře i těla
už pouhý proužek dymu nad obzorem.

Nezmeněné
jsou nebeské hřbitovy.
(*Pomlka*)

ZDENĚK: Teda kdy se ti smrádi vyloď! Čekáme na
to nevím jak dlouho.

PŘÍRUČÍ: Ty bys rád s Maríí, já vím, a ona ne a ne.
CESTÁŘ: Záhřebá? S jaimanem? (*Zdeněk po něm
němě hodí větrov*)

JAROUSEK (*chichotě*): Ale vždýt ona ho jen tak
hecuje!

CESTÁŘ: Páni, že nás ale uběží! Já jsem zvědávej,
kolk se nás z tyhle party dočká tady kočce.

ZDENĚK: Předsmrtu tyřaby.
PĚPÍK: Vyloďit by se sakra už mohli.
JAROUSEK: A kdo ví, jaké ty konce budou dóna...
HOLIČ: Jste sami sýčkové. Namydlit, rozkvedlat,
oholít!

JAROUSEK: Koho?
HOLIČ: Váš.

PĚPÍK: Ale jirka měl štěstí. Ta nemocnice už ne-
stojí. A do krytu ho neposili!

HOLIČ: Sakra, kde jsou ty holky?
PŘÍRUČÍ (*horlě*): To víře, že přišel novej ženskej
přisun? Ročník dvacet čtyři.

HOLIČ: Hezký?
ZDENĚK (*řezavě*): Český. (*Dělná pomlka*)
(*Koment se objeví Marie a Eliška. Vyjéknu, když
uvadí nehubně ležící těla*)

PŘÍRUČÍ: Co jste si myslely?
MARIE: Ze si hrájete na Seiskpřta.

PŘÍRUČÍ: Co je to?
MARIE: Hora nedaleko Berlína. Tři a půl metru
nad mořem. (*Marie všecky občhází, když přijde
k teologovi, zarází se*)

MARIE: Co je s tímle?
HOLIČ (*ovítane a skloní se k teologovi*): Teda — tén je
namoli! Cuchněte si, klinci!

PĚPÍK: Máš to bylo hned divný, proč si tak odsedá.
MARIE: Kde to bere?

PĚPÍK: Jo náš pater je významný šmelinář.
ELIŠKA: A to tady tak ležite jak dřeva?

PŘÍRUČÍ: Bavíme se, slečno.
HOLIČ: A hlavně břečme. V tom vyniká známý
špřymař našeho lágru.

ZDENĚK (*prědířovpí a zpěv*):

ŽALIM O VELIKÉM SRABU

1

Kdo jednou navštívil si dělat lidem šachka a pak z toho vytlum jak auto ze zatáčky, tomu snad zbývá opravdu už jen ta šachka nebo jak blb si může na nebi počítat pláčky.

Ó běda, jedenkrát musí maska dojíti!

Až u přázdňého stolu se pozná, že měl jedlík hlad.

Co z toho vyplyvává?

Naučení řádné:

Tam, kde nic horkého není, nic nevyhládne.

MARIE (*zpívá druhou slohu*):

Kdo ovšem zvykl si, že vše je velká fraška, musí počítat s tím, že bude někdy sedět pláčky, když zcela přázdňá bude jeho patronaška na vřpná sídla a legrační připínáčky.

OBA:

Ó běda, jedenkrát musí maska dojíti!

Až u přázdňého stolu se pozná, že měl jedlík hlad.

Co z toho vyplyvává?

Naučení řádné:

Tam, kde nic horkého není, nic nevyhládne.

(*Osvěs se hukot bombardérů. Letí vysoke!*)

PŘÍRUČÍ: Těch je aspoň dvě stě. Počítejte!

TEOLOG (*se probere, vrátne a v podroušení spunt těžkým jazykem jako v dobách svých teologických studií*): I pravil Ježíš: „A hvezdy nebeské budou padati a moči, které jsou na nebi, pohnou se.“

PEPIK: Ale ty už budeš tořádně zalkoholizovaný, zkarbanizovaný a zborodělizovaný.

TEOLOG: I žádal nasvřtiti bičho své mlátem, kteréž svně jedly, ale žádný nedával jemu.

PŘÍRUČÍ: Na to ty si sežovrat nemůžeš!

TEOLOG: „A kroupy velké jako centimetrové přšely z nebe na lidi. I rouhali se Bohu lidé pro ránu těch

krup, neboť velmi velká byla ta jejich rána.“

(*Opět se shroutí*)

ZDENĚK: Krucihimhergotř, já se tady zblázním! (*Ozvěna. Marie vstupne, jako by se sa ním chčila rozčehnout, pak vskáá jen mlčky sa ním hledí. Tma*)

14

ATTENTÁT

(Možno i improvizovat)

Dvanáctičlenná skupina se moři s obrovskou bednou. Rudošy Pepík, teolog, přítvů, hráč, cestář, holík a Jaroušek, dle jeden Rus, jeden Dán a dva Francouzi. Rytmar: „Hej-rup!“ — „Hej-rup!“ V posadí pravdělně přeházejí obrovitě holinky. Přiběhne uřičený Zdeněk.

ZDENĚK (*světa decim popadaje*): Kluci, tak Áda pry — (*Nasmáčí, že Hitler byl odbohnut nebo poroben. Vichní strom. Holinky přerazou přeházejí*)

PODSADITÝ MUŽ (*v publiku, uprostřed řady, vyběhne*): Ale ne, takhle to nemůžete hrát, to se musí udělat docela jinak, bez toho výkřiku, diskřetně, v polotónech. Musíte mluvit málo a když, tak psychologicky na to musíte jít!

PEPIK: Áha, á la Cechovi!

PODSADITÝ PÁN: Novodobě ovšem, novodobě. Polyekran není? Ne? To je škoda! Já jsem náhodou taky byl v Německu, když tam v červenci čtyřcet čtyři přišla zpráva o atentátu na Hitlera! Jsem siice jen ochotník, ale měl bych představn, jak to udělat!

ZDENĚK (*rozpačtěl*): Tak pojďte k nám sem nahoru a dáme to dohromady podle vašich rad. Snad to půjde i bez polyekranu. Iniciativě se mezi nekladou. Zádny učeny z nebe nespádl. Komu není zkrátka výměna zkušeností, jen se neosýchejte, ředitelství vám ochotně vyplati honorář.

PEPIK: Chača. (*Podsaditý muž se prodere řadou, vystoupí na jeviště a s vymlouvavými gesty rozmlouvá s herci. Sazs skatín hraje směl na spárovacové mltovy narativních písní*)

ZDENĚK: Tak dobřá, zkusíme to, ale musíte nám napovídat!

(*Sčna skatíná xrovnu. Vichní vletou obrovitě beznu. Končtí jí polokš*)

PODSADITÝ MUŽ (*napovídá*): Za scénou je síř šet pochodí Všichni naslouchají! (*Vichní pýchá píčky narouckají*)

TEOLOG: Už jde!

PODSADITÝ MUŽ (*napovídá*): Pauza! (*Vběhne Zdeněk, hned se vřák karazí a s ukázněnou mnoho významnosti se rozhlíží*)

RUDOLF: Copěk?

PODSADITÝ MUŽ (*napovídá*): Pauza!

RUDOLF: Co je?

ZDENĚK: Nic...

PODSADITÝ MUŽ (*napovídá*): Dlouhá pauza (*Pak Zdeněk máco šepká Rudošovi do ucha*)

RUDOLF (*i hrískou*): To není pravda!

ZDENĚK: Na mou duši. Tak to končí.

TEOLOG: Stejně je to jedno.

JAROUŠEK: Co se stalo?

PEPIK: Co? Mluvre rychle! Co je!

ZDENĚK (*pomalu*): Právě byl... (*Diskřtní gesto*)

PŘÍRUČÍ: Já věděl, já věděl...

CESTÁR: Máš toho už akorát... Tarara, chaan-

ku, sedm na patnaku!

TEOLOG: Jestli není všechno jedno!

PODSADITÝ MUŽ (*napovídá*): Středně dlouhá pauza!

PEPIK: Ó, jak ta huda hraje. Odcházejí, jdou pryč a jeden odesel navždy, docela navždy. Nechal nás tu samy, bez pomoci, opuštěné...

PODSADITÝ MUŽ (*napovídá*): To už nel!

SUCHÝ MUŽ (*v publiku*): Dovolte, prosím, at to bylo, jak to bylo, polotóny, nepolotóny, já jsem tořádně nasazený nebyl, ale myslím, že je nutná věc správně postavit. Je třeba ukázat hrdivství našich chlapců, jejich vůli k svržení nacistické moci — a také jazyk této scény by měl být mnohem vnosnější...

ZDENĚK: Prosím, jak vidíte, rádi vyhovíme. Ráče jít rovněž k nám nahoru, jen se nebojte, vysvětlím vám to blíž a my to hned uvedeme ve skutek. (*Suchý muž jde na jeviště a s uváděvacími gesty rozmlouvá s herci, chozí od jednoho k druhému a carazí své skupiny. Sazs hraje vzorně melodie na mošty z Richarda Wagnera. Pak skatíná sčna narouckaj*)

DENĚK:
Dělníci, přátele! Už Adolf Hitler mřev jest —
(*Naznačí rozmáčkle zemi*)
SICHNI: Hurá!

RUDOLF (*vyhláze na bednu*):
A nyní nastává ta chvíle,
otěsná, mohnutá, jakož i mocná,
kdy svrhnem jho, jež rdouší naši štíj.
Je zakroucenou hrdlo. Konec — ha!
Nepřítel udolan. A převedlebně
se duha kleme, pláči sladce pěj,
jas rozlévá se nad vsi zemi.

DOLMEČ:
Ale snad měli bychom vyřkat jistých pokynů...
JUSTAV: Pryč s hnusným patolizalem a zradcem!
(*Dolmeč je strážen k zemi. Ptom sesazdu přibývá
jedlé s puškou. Než se nadí je odstrojen, hrát ho
sastěl, dolmeče také, a zatímco se sbíhají nadšení
dělníci rozličných národností a kročí křepí obras, ja-
kousi j y r a m i d u v i t ě z s t v i j, pokrátuje herce
v řečnění*)

RUDOLF:
He, na prach zdupán leží tadý tyran,
nezbude z něho nic, ó, zhola nic,
zem bude zcela, navždy očistěna
od hrůz a bezuzdelného vandalství
a my se pozvedáme výš a výš a výš...
DENĚK (*ho přeručí*): Tak výš už to snad nejde,
vzdávt se zas taky nějak musíme dostát dole! Jak
už to vypadá, tak půjde asi těžko navěsit na to,
co na tomto místě chceme říci, roucho nějakého
přiaživého děje. Dovoďte nám tedy, abychom pros-
te k e k l i, co jsme tehdy cítili... Tak ještě jednou
od začátku obrázi!

(*Dumátičlená skupina se moří s nakládáním
obrovské bedny. Rytmus: "Hej-rupj" — "Hej-rupj"
V pozadí pracující přecházejí obrovitě holínky.
Příběhu vřiceny Zdeněk*)
DENĚK (*sotva dechu popadáje*): Kluci, tak Áda
přý — (Naznačí, že byl odbovouchnut nebo pověřen.
Vřicení strnu. Holínky přestanou přecháset. Vyšma-
muplná pomka... Paž se opěti vsi rosběhne: holínky
přecházejí, skupina se moří s bednou, po straně se
objeví, "v crotla" štít)

JIRÍ:
Naděje se najednou neuvěřitelně přiblížila.
To, co podle špendlíků na mapách
mělo trvat ještě měsíce, ne-li léta,
je už snad tu.
To, v co nikdo už po léta nedoufal
— že by snad v samoumém láně arcidáblově
se našel odbojník —
dostává najednou obrys.
Domů.
Svoboda.
Život.
Ta slova, ve své vzádelnosti tak mlhavá,
cítili najednou na omak.
Jšich pler, jšich vůni a chut.
(*Ze skupiny pracujících vystoupí Radolf*)

RUDOLF:
Ale všechno jen s n a d .
Snad se to podařilo.
Snad se vrátíme.
Snad zůstaneme všichni živu,
snad doma a snad zde.
Nic se nezměnilo, holínky chodí stále,
stále jsme za drátěnými keři.
(*Ze skupiny se odpojí Pepek*)

PEPEK:
Snad ještě vyrazí sen o partyzánském životě,
který byl hluboko v mnohém z nás.
Jehličí a rosa
a slyšet když se láme jediná větríčka.
Pavučiny v trávě záhy zrána,
když slunce jde zespíčkma.
Za noci do vesnic a k ránu zpátky,
vždy zpátky do lesů.
(*Další tři čvrtě vyprázdnou Jarověč, přitvrdí a cestě,
aniž se odpojí od skupiny, aniž přeručí práci*)

JAROUŠEK: V každém spí pomsta.
PRIRUČÍ: Za zakrvená léta.
CESTÁŘ: Za matku.
RUDOLF:
V každém.
Tehdy, v červenci 1944, jsme zrychleně proběhli
a dopředu, hlavně dopředu.

(*Ki skupině přistoupí pomalým krokem německý partyšák
a pošepká něco Zdeněkovi*)
ZDĚNĚK:
Nakrátko. Čas se nedá předhoniť.
Země měla pohřbit ještě statisíce mrtvých.
Pecce měly dýmat dál.
RUDOLF:
Opět jsme byli papěrim v písku,
pracně utkané síť
zprětrhány.
PEPEK:
Ti, kdo se pozvedli,
ztrousovali.
Byla to jen hrstka
a byli to lidé malých a starých a sobeckých cílů.
Nepočítali s mnohamilionovou armádou cizích
dělníků v německé zemi,
nepočítali!
s námi.
NĚMECKÝ PARTÁK: A s námi.
(*Holínky krychli rytmus, jejich dypot vsi přehlasí*)
3. opona — mapa Evropy: srpen 1944 — po invazi

VÝSLECH
15
**Obrovitě vyjeté holínky a pělice v pracovním obleku
a dševáčích. Radolf, Pepek, Zdeněk, Dan a Francouz.
Mezi holínkami a touo pělicí pobíhá dolmeč, který v této
scéně již pozobl své dřevější významosti a snaží se "pře-
brusit". Holínky spustí halmaritku.**

DOLMEČ: Pan major se táže: kdo z vás odbrzdil na
vlece vagóny, takže se daly do pohybu a mohly
vykolejit?
RUDOLF: Byli jsme v dlíně, copak máme oči na zá-
dech?
FRANCOUZ: Nix vajsi!
PEPEK (*hřijí*): Nenech nás v tom, dolmeči, to ti
povídam, nebo přijdeš náhodou k úrazu. Je nás na
tebe dvě stě, s Holandama a Francouzama pět set!
(*Holínky řvou. Dolmeč se obrátí k holínkám a snaží
se něco vysvětlouat. Holínky řvou*)

FRANCOUZ: Nix vajsi!
PEPEK (*hřijí*): Nenech nás v tom, dolmeči, to ti
povídam, nebo přijdeš náhodou k úrazu. Je nás na
tebe dvě stě, s Holandama a Francouzama pět set!
(*Holínky řvou. Dolmeč se obrátí k holínkám a snaží
se něco vysvětlouat. Holínky řvou*)

FRANCOUZ: Nix vajsi!
PEPEK (*hřijí*): Nenech nás v tom, dolmeči, to ti
povídam, nebo přijdeš náhodou k úrazu. Je nás na
tebe dvě stě, s Holandama a Francouzama pět set!
(*Holínky řvou. Dolmeč se obrátí k holínkám a snaží
se něco vysvětlouat. Holínky řvou*)

FRANCOUZ: Nix vajsi!
PEPEK (*hřijí*): Nenech nás v tom, dolmeči, to ti
povídam, nebo přijdeš náhodou k úrazu. Je nás na
tebe dvě stě, s Holandama a Francouzama pět set!
(*Holínky řvou. Dolmeč se obrátí k holínkám a snaží
se něco vysvětlouat. Holínky řvou*)

DOLMÉC: Máte se přiznat. Pan major žítelí třeptlivosti!

ZDENĚK: Řekni, že se přece nevykolejil. Je nemysl trestat za něco; co se nestalo, ale co se jen o h l o s t i!

DOLMÉC: Pan major praví: Kdyby se vykolejil, tak by se s vámi vůbec nestaral a všech pět by šlo tše tam, kam patří. (Holubky řvou.) Pan major žádá, aby ten, kdo pracuje nejbliž dveří, vystoupil rozvrkelený. (Radolf předsáhá: Holubky řvou.) Pan major se táže, zdali Francouz a Dán dělají ožjačkiva ve vaší partě?

PEPÍK: Ožjačkiva ně, ale už dost dlouho. (Dolméc hlasitě: Holubky řvou.)

DOLMÉC: Napříst se bude mšeni dělníků rozličných národností zamrzovat. Praví pan major:

ZDENĚK (poblesem): Na to už je teď pozdě! (Holubky řvou.)

DOLMÉC (scizikavě Radolfovi): Pan major se táže, zdali vš, co je to kárny tábor. (Radolf přikývne)

Řáke tamí pry se dostaneš, když netekneš, kdo to udělal.

RUDOLF: Copak to můžu vědět? Z nás nikdo! Máš si někoho vymyslet?

ZDENĚK (ně): Netop hol Řekni zkrátka, že to nejde zjistit a že je to lapalie. Dělej něco, smade, dokud jě čas. (Dolméc se kroutí před holubkami; Holubky řvou hlasitě.)

DOLMÉC: Pan major praví, že by měl přitvo vás na místě odstěh, ale že je humanitní a nepoužije práva samosoudu. Je také zapotřebí všech schopných rukou, neboť nepřítel je blízko a nasazení zadržných zbraní přijde třeba až v poslední chvíli. Přesto, už z exemplárních důvodů, aby si napřístě nikdo nic nedovoloval, trvá pan major na potrestání. Počítá do dvaceti.

(Holubky deklamatorně dunou, Po deklamátém úpínit holubky zavou.)

DOLMÉC (napůl omáčeně Radolfovi): Kárny tábor. Pochopte, nedalo se víc dělat. A vy čtyři budete přetazeni na odklizení mrtvých. (Tma)

NAD MRTVÝM KAMARÁDEM

Na tomto místě stojí výpa z pětice jen čtyři. Radolf (hlasitě) chybí. Chceš-li hledat do pomyslné jámy. Po stráně vystoupí živi.

JIRÍ:

Stojí nad mrtvým kamarádem. Jednou provždy.

Je slyšet, jak hrozdí hlíny dnu na rakvi, jak dnu na rakvi, jednou provždy!

Ačkoli smrt sáhla rovnou mezi ně, dosud to zcela nechápon. Zmají to slovo, vidějí zasypané sklepy, vřahovali ze smrti mrtvé ženy a děti, ale pozvolna teprve poznávají to vyplněntí, ty vřravné kořinky, ten pocit předsné, které se nezaplňá a které narůstá každou další smrti.

Stojí nad mrtvým kamarádem. Jejich mlčení je plné znaků. Kdyby směli mluvit, řekl by, že zemřel zbytečně.

Ze byl stejně mlád, jak oni, ale že čin mu vyšel vsiřic. Blíže než jim.

Zlta nebo poříti se snad dozví jedna dívka ve vzdáleném městě, že její chlapec byl „zasřelen na útěku“.

Stojí nad mrtvým kamarádem a myslí na tuto dívku.

Ale, pak náhle vědí, že tato dívka nosila na prsou žlutou hvězdu a že už možná není. Ba zcela jistě není!

A přesto: Její žal, byt zcela neukutečný, je jim bližší než jejich vlastní bolest ve městě stálého umrtání v zemi. Hromadních smrtí.

Stojí nad mrtvým kamarádem a chrání by mít chladně a přesně mýšlící mozek,

jenž z nemnohých možností určí tu jednu jediné možnost, aby přestali byt trupymlí nástroj, jejichž jediným bojem je želví boj zdřívování a přitřáhu. Jaký to boj loundar se a udělat za měsíce práci jednoho týdne!

Práci jednoho týdne! Hkají si.

Jaké to rozdrubování sil, jaká to hra s trpělivostí, jež nedorosla našim rokem, Hkají si,

stojíce nad mrtvým kamarádem. A ptají se, po číci se ptají: Jak prorazit hustou stě obepínající každého v zemi největších genů a největších zřibů.

Nad hlavou neshýšet ptáčka. Jen na obzoru cosi bzučí v předtuše ohuřé noci.

Stojí nad mrtvým kamarádem. Jednou provždy. Je slyšet, jak hrozdí hlíny dnu na rakvi, jak dnu na rakvi, jednou provždy!

(Během posledních čtyřic vyjde ozračí netvorný park štěně čepce a stoupne si mezi Zdeněka, Pepíka, Dána a Francouze jako chybějící pátý.)

ODKLIZOVÁNÍ MRTVÝCH

Pepík se Zdeněkem a Dán s Francouzem přemáhají s jedním strany na druhou bedny. V posazdi pracující přehazují obrovité holubky: každé obě dvojice přitřá odleží, abogon

ZDENĚK (si špřevá): A už se nehouká, už je to furt.

A už se nehouká, už je to furt. PEPÍK (obyme Zdeněka za rukáv, zadržně): Koukáte

(*Tvoráci je vidět, jaková. Dívá se do zrcítka a řekne si ulasy ostřihané dohola. Pak povyskočí a křičí a kašle*)

ZDENĚK (*Krouží hlavou*): Ten se z toho teda zbláznil. Simulovat ještě za pět minut dvanáct — — — ne, vyloučeno. (*Jáhoť zamísl!*) Sakral! (*Zdeněk uchopí chůli, jako by jí chtěl hodit na holuby. Pepík ho sádká. Pracují chvíli němě. Pak skáče Pepík zpřevaz, o pozvání smutněji*)

PEPIK:
A už se nehouká,
nikdo se nekouká,
kdo do nás zatlouká
hák.

ZDENĚK: Nějaké zprávy chci vědět, zprávy paten-
covaného odborníka na nordickou lesť!

PEPIK: Prosim. Zcela zaručené. Od vysokých pohla-
várů.

ZDENĚK (*s kámenem*): Slyšel na hajzlu? Tyvíte
neviděl, hlas nepovídomý?

PEPIK: Hajzl, jak vš, už nestojí, a po pramenech se
už dneska nepěťá.

ZDENĚK: Tak do toho.
PEPIK: Rusové překročili Odru.
ZDENĚK: To není latrina, to je určitě fakt. Troška
fanazaci!

PEPIK: Na Balnu u Rujany kovří spousta párníků
Meznárodního červeného kříže a převážně lidí do
Svédska.

ZDENĚK: Dobrý, poplujem.
PEPIK: Goering uzavřel separátní mír s Anglií a
Amerikou a půjdou teď společně proti Sovětskému
svazu.

ZDENĚK: Bihý. Nešit.
PEPIK: Hitlerovi dávají jeho sekretáři út už jen
starý noviny!

ZDENĚK: Bezvadný.
PEPIK: Ešesáci jsou převlečení sovětský parašutisti.
Už jsme vlastně osvobození a ani o tom nevíme.
ZDENĚK: To je číslol! (*S obrovskou bednou na hlavě
se k nim blíží mlčky německý dělník. Zdeněk a Pe-
pík si stoupnou před něho a s vyhrůženým kámenem
mluví*)

PEPIK: Ty chlapče jeden, nerozumíš nám, ale věz,

že už tě brzo povíšme. Dva roky tady vedle nás
chodíš, slůva neřekneš!

ZDENĚK: Kdo ví, co máš na svědomí, ty křikalo
hákovitá! Vyber si lucernu. Nebo doufáš, že na
tebe ještě spadne nějaká mikrofonná puma? (*Mlč-
ky německý dělník se před nimi pod svou bednou vi-
dětelně sypá dává a náhle promluví lánanou češtinou*)

MILČELIVÝ NĚMECKÝ DĚLNÍK: Plánu, ja
tobry. Štřcky sympatisier. Ja písahat. Moje tuše.
(*Odejde, celý rozčarován*)

PEPIK: On rozumí český, šlovětel! (*Oba stojí oně-
měli*)

ZDENĚK (*Pomalu*): Ale neak nebude, to by to už
na nás dávno všechno řek.

PEPIK: Opatrník nebo posera, jinak by byl otevřel
hubu už dřív.

ZDENĚK: Ale je to škola, co?
(*Holuby skádnou, vyzobí se osse zdlily kráče
hamatlika — napoleád —*)

ZDENĚK (*komenkuje na pól haby výpoch hamatliky*):
Ve zhoznám obdru je nám ještě dovoleno postít a
vyslechnout rady a rozkazy nesmrtelných fúbrerů
... Letký páli, porinák, pokud možná s proje-
vem. Prima, budem řeční! ... Stařecel a děťčky
do zbraně, s terna to vyhneju ... Do posledního
muže. Samozřejmě! Do posledního bílýho muže ...
Odpłara. Jistěže vám to splatime ... Zázračně
zbraně. Až napří ... (*Zpěv*) Á-men.

PEPIK: A tedka do toho. (*Mrkne na Dána. Ten
křevne*)

(*V následujícím výjevu přenešit obě dvojice na no-
stíkách pro mrtvé čtyři bezuláné postavy, vyšklopí
je a narovnáji veda seba. K tomu truchlivému
počínání zpívají Zdeněk i Dán střídavě veselá po-
pěčky jako*)

Co naděláme,
už je s nima ámen ...
Mají to odbyť,
ale ne ty a ty ...
A už se nehouká,
už je to furt ...
V bývalým městě Berlíně
je prach jako ve mlýně ...
Ve městě jménem Brno
se sype s nebe zrno ...

A také na Kodaně

Báh uvallí dan ... (*apod., co možná stupňané*)
(*Když jsou čtyři postavy vedle sebe narovnaný, obě
dvojice se zaráží*)

ZDENĚK (*s pónou pohřebního věčnika*): Drahé
mrtvy — — — na mňj povel: Vzyk!
(*Postavy ustannu, probáňují a smůjí se. Jsou to:
Marta, Eliška, Francouzka a Jarovská*)

ZDENĚK: Jste z toho venku a teď plavte, plavte!
A rychle!

PEPIK: Celou fabriku takhle vystěhovat nemůžem,
to snad laskavě uznáte!

MARIE: Mrtvy dnes už nikdo nepočítá.
ZDENĚK: Já vim, ale nás ještě počítají.

MARIE: Zkuste to, pojďte s náma.
ZDENĚK: Nejde to — — — honili by nás a odnešli
byste to i vy. Na shledanou. Za dva za tři týdny
počítám. (*Rozpaly loučení, pak Marta, Eliška,
Francouzka a Jarovská odejdou*)

JIRÍ (*po straně*):
Čas nesetceho loučení
vyrývá své brázdy.
Ze zbytků tovaru uprostřed trosek
se nesní už odcházet

Vyrábějí se tam
kolečka pro neskrutěno,
hřídale pro zdání.
Obrábí se tam
nicota.

ZDENĚK: Tak jsme tu zkrvili, kamaráde. Já jsem
to vždycky věděl, že se odsud dřív nedostanu. Hned
ják si na mě dolmeč zasedl.

PEPIK: Kde vůbec je? Nevídel jsem ho už aspoň
tejdén.

ZDENĚK: Asi truchli nad útekem svýho mánělu-
ka. Nebo ho už možná taky postavili k nějaký ma-
šíně, aby si aspoň v posledních dnech zamákal. Do-
kázal bys ho zastřelit?

PEPIK: Asi ne. Vždycky jsem si říkal: Ná tom si
zahlátná žáhu. Ale nevim, asi na to nejsem ...

ZDENĚK: Cos vlastně dema v té stělně dělal?
(*Pomlu*)

PEPIK: Ložnice. (*Pomlu*)

JIRÍ (po straně):

Slova se spřádají s osudy,
pomlka bude víc a víc
a na těch mytínách

se teprv začne znova stavět.

ZDENĚK: Čím byla Jannilla?

(Dán a Francouz ušákají na sebe a vrhají se na zem. Pepík a Zdeněk také. Přestří ledadla. Explóze.

PEPIK: Zbláznila se? Proč už nejseš pryč?

MARIE: Zůstanu tady s váma. (Zdeněk němě hledí na Marii)

PEPIK (hlubě): Hoří dlouhý.

ZDENĚK: Ať shoří.

MARIE (v popřeh):

V každodennosti slov

zůstává jedno nevyřčeno. Láska.

Týráme se. Žerujeme. Mlčíme.

A cit už zatím není jak pampeliškové chmyří.

Brání se trýzni odloučení.

PEPIK: Kluci utkají!

ZDENĚK: Tak. A teď začne zdechající kobyla ko-

pat.

(Holký skáknou naposledy dkapat po přeháňkách. Ty

se rozstávají a odhazují se vraceti. Francouz leží s uchem

na zemi)

FRANCOUZ: Écoutez, écoutez, les canons soviéti-

ques!

(Pepík poběhne a také přiloží ucho k zemi. Po něm

všichni. Holky smisehly)

MARIE (hlubě): Už jsou blásko. Slyšte! (Leží a na-

souchájit)

DEFILÉ FANTOMŮ

18

Na odtěčením jevisti se jako v panorámu objeví šest fan-
tomů: polní maršál, stárec od volkšturmu s pancéřovou
pěstí, smrtěná šeristina, uprchlíci s vozikem, SA-mann
a gestapák. Všichni vrhají před sebou obličdné stíny. Py-
rolytiku. Ječnatlivé fantomy snie proročický komentáři
Pepík. — Aktuální obdoby se mohou přizpůsobit na bohu
promítat v podobě výrazných fotografii.

PŘÍRUČÍ:

Nastal čas pozvat vás na defilé.

Není to jen pro oko.

Co užíte, to v nás vězí

hrozně, hrozně, hrozně huboko.

Vidíme to pořád, bez přestání.

Defilují fantomy.

Vyjíme si je do paměti!

Před nimi jde spousta, spousta tmy.

1 První na řadě je, jak se sluší,

polní maršál ten a ten.

Z výložků rve zlato dole,

s metály šups honem pod kámen.

PEPIK: S prýmký na kalhotech to už jde hář.

A zlato si za několik let pak zas přisaje a metály

vyhrabe.

2

PŘÍRUČÍ:

Tady kráčí ten, jenž teprv večera

povolán byl do zbraně.

Nevěstí už na nic, na nic.

Ale pochoduje oddaně.

PEPIK: A v tom to je: jdou vždycky jak dobytčata.

3

PŘÍRUČÍ:

Račte se podívat na fúrii:

čistotačevná přišelal

Zručila už zloča všechno —

jen ne víru v pana Hitlera.

PEPIK: To je ten druh ženských, co lhalý pneu-

manily „Vůdcova“ aula.

4

PŘÍRUČÍ:

Tohle je rodina uprchlíků.

Urrali si kde co šlo.

Ted jsou hnáni do neznáma

a to prf je drtí nemalo.

PEPIK: Jenomže co když zas dostanou chut se

vrátit?

5

PŘÍRUČÍ:

SA-mann — bez mozku, zato s pěstí —

mojá se tam bez cile.

Pupek už mu splasli zocla,

zbývá mu jen hněda košile.

PEPIK: Ale to nevardí, minulost bude bílá

líhnm a budoucnost plná konjunktur.)

6

PŘÍRUČÍ:

Poslední se šouná přikrčené

černý, lesknoucí se piák.

Na křídlech má jména státých:

Je to kat a vrah a gestapák.

PEPIK: A s těmi nesmí mít sítování nikdo!

(Všech šest fantomů se maří po jevisti)

PŘÍRUČÍ: A co má být tohleto?

PEPIK: Jsem v pasu. (Odvezou fantomy na vozíku

4 opona — mapa Evropy 24. duben 1945 —

Berlin už je obkřtěn

19

SKLEP

Sklepní mlstinosi, scčítati pobohěná a poděpřená trámy
V jedné káši se hvtí hrstka německých žen a dětí a jedna
stárec. S nimi sedí s hlazou v dlaních i dolaně. V druhé
části jsou Zdeněk, Pepík, přivráti, Dán, Marie, konečně
německý parták se svoje ženou. Pepík a Dán jsou ozbro-
jeni. Jedna z Němek se tíse moall, jina ji obřhkuje.
Všichni jsou fyzicky a nervově v konctě.

MARIE: Pamatujete se na ten film s Chaplinem

jak si uvazli boty, jak jedl podrážku a dívoval hře

biky? (Ticho)

PŘÍRUČÍ: Mátn hlad, že bych . . . já nevím co.

ZDENĚK: To se dívám, že sis nezašmell. Taková

zdaný obchodník!

PŘÍRUČÍ: Nerepej. Nikoho jsem nikdy neckrad

(K Dánovi) No, řekni Dáne. (Dán přitýčuje)

ZDENĚK: Ten ti akorát rozumí!

PEPIK: Teď už to snad vydržíme . . .

PŘIRUČÍ: Jestli sem do tří ulice ještě za pět minut

MARIE: Zádná ulice. Rumiště šestkrát velké M.

PŘIRUČÍ: Krysy by byly dobré. (K Pepíkovi)

Koukej se tam do kouta, a když něco, tak bouchni.

ZDENĚK: Jediněkrát za válku si vystřelil — a na

krysu! Dobry.

PŘIRUČÍ: Kluci, já bych jed, ješkmanj, co já si

dám, až se vrátím.

ZDENĚK: Jestli.

PEPIK: O jídle raděj nemluv, nebo se ještě zblázní-

me.

MARIE (ustrázně): Uvidíte, že to dopadne dobře.

(Ticho)

PEPIK: Moc nás nezbylo.

MARIE (v pohybu): Na pomězi starého a nového času

všechny oči už hledí k pohyblivému horizontu.

A zdůmnené ještě zaznívá.

Pochod zmizelým kamarádům.

PŘIRUČÍ (začne počítat na prstech): To máme Mi-

loše, z toho je snad přece jen partyzán, jiji, ten

vyklouz a je rád, že je rád, žeznik umřel na spánu,

Jarmila . . . (Pepík se otáčí zády)

ZDENĚK: Můj holík, sakra v poslední chvíli musel

zabít!

DÁN: Rudolf (Ukáže, že byl zastřelen)

PŘIRUČÍ: No jo, berec. Pak páteříček, cestř . . .

MARIE: Eliška a Jaroušek už jsou možná doma.

PŘIRUČÍ: Kam vůbec zmizel, možná hazardní hráč

s tím svým kufrem peněz?

ZDENĚK: O toho strach nemám. Ten už jistě ně-

kde (gesto ohradán) kupuje klanoty. (Ticho)

PEPIK: Teda, řeknu vám, deset let nebudu moct

slyšet německý slovo. (Pohlédne na německého par-

tyčka a zaraží se) No, řekneme, pět. (Ticho)

PŘIRUČÍ (nuceně): Já už teď ani strach nemám.

Nehorší bylo těch deset dní ticha, než to spustilo.

ZDENĚK: Nezára, máš plný kalhový . . . Jak vůči.

PEPIK: Goebels pry ještě večera promáklil Berlín za

otevřené město — kvůli stavitelským památkám . . .

ZDENĚK: Teď už si snad vymožičet nemusíš. (Ner-

ovězení smích) To bude nejlepší vtip, až budu doma

vykládat, že jsem půlruhého roku ležl jednu dš-

lorou hlavení.

MARIE: Jak jsi to dělal, že ti na to nepřišli?

ZDENĚK: Jak? (Jde za německým paráděm, který

se rozpovídá usměje) Jak, Herr Schultze?

PEPIK: Poslyš, že už jsi teď Marii odpustil i toho

německého lajtana?

MARIE (hlavně): Jestli chcete vědět, tak žádný laji-

nant nikdy neexistoval! Na mou duši!

PEPIK (si sedá na zem): Ušedám. Tyhleby ženské

farty jaktělživ nepochopím.

ZDENĚK (se rozsměje jako by chvil Marii ubožil):

Pak ji však němě pohladil po vlasech. Ticho. Detona-

ce) Moc nás tu nezbylo . . . (Vjde pomalu dopředu)

Milčel jsem.

Znovu a znovu

jsem sečítali ztráty.

Na součet zisků

bylo příliš brzy.

Někdy se kamtilo vědomí,

že to nebylo nadarmo.

Ale to bylo jen jako když se mihne

nitka nad zemí vláštovka,

když už padají první olouvané kapky

hartusí bouře. (Vrátí se na místo)

MARIE: Mám ještě kostku kultu. (Zvedne ji mezi

dvěma prsty) Jak to máme rozdělit?

PEPIK: Pět. (Ukáže na nitky strop, v němž se obje-

ly stily nohy. Pozvolna se součá dolů tělo llověčka. Pepík

a Dán si připraví zbraně, protože je vidět německý

stetnořvoj. Posléze sáhne na zem čtrnáctitý vypro-

stě, po zabý ozbrojení: samopal, pistole, džby, gra-

ndby. Než se nadá, je odsvojen. Dán s Pepíkem ho

pevně drží. Chlapec od volkšturmu sebou vztekle

cloumá a kríčí něco polohamatického, se tělo pro-

nikají jen dvě slova: „Führer“ a „Wunderwaffe“)

MARIE: I děckám dali zbraně! Kdo to z nich vyra-

zí? Nechtěla bych být po válce v Německu uki-

teškou! (Pepík strčí oděbrojeného vyproška k Něm-

čům. Chlapec tam ještě pocykaje. Jedna x žen mu

vytne holíček)

PEPIK (vprávu):

A kdo z nás

vyraší pach té všivě doby?

Jak dlouho nás bude strašit ve snách?

Kdy odvalíme ten kámen?

(Velká detonace. Zadíšení, panika, dohmet se přidá

k modlitě se Němce. I u Čechů rozrušení a strach,

pohledy ke stroju. Po chvíli)

PEPIK: Tak myslím, že jsme z toho vyvázali. (Po-

mlka) Je slyšet pušky. (Pomlka. Rozsádkeně) Ko-

neci!

ZDENĚK: Zadržet!

PŘIRUČÍ (chejřivě): Neměli bysme vysuřit bílý

prapor?

MARIE (vyběhí oděvní kus prostěradla): Bílé to už

moc není, ale kdysi bylo. (Pepík zacoví hlavou)

ZDENĚK (po chvíli): Bilbosi! To ne! To at si vy-

stří tamhle. (Hodí to vezle do sítěpa, prostěradlo

přikryje kletičko doimeče)

PEPIK: A my . . .

(Výchání se rozhlíží po koutech, jeden hledí na dru-

hého, jako by něco hledal. Pak vyptoují do popřech

Marie a pomalu si začne přes hlavu sklíkat červený

svet. Reflektor na něm dlouze uklou)

EPILOG

20

VŠICHNI (zpyřují!):

A to byl konec doby, kdy jsme byli na dně,

už nerado se na ni vzpomíná.

Budovu budoucnosti posarví však řádne

jen ten, kdo minulost až na dno zná.

JAROUŠEK:

Kdo zná čas nenávředné práce,

JARMILÁ:

čas věčného čekání,

RUDOLF:

čas nezměnných nebeských hřbitovů,

PŘIRUČÍ:

čas velkého strachu a šibenického veselí,

NĚMECKÁ DÍVKÁ:

kdo zná pach oné všivě doby,

DÁN:

snud z nemožnosti jednat,

MILOŠ:

zatímco jiní jednájí,

JIRÍ:

kdo zná nezapomínat.

VŠICHNI (*špěvají*):

A to byl konec doby, kdy jsme byli na dně už nerado se na ni vzpomíná.

Budovu budoucnosti postaví však řádně jen ten, kdo minulost až na dno zná.

MARIE:

Kdo zná čas týrátn, žerutí a mlčení,

TEOLOG:

čas koutmelet a zbyřalosti,

ERNA:

čas nesčetného loučení,

NĚMECKÝ PARTAK:

čas pod maskou, čas každodenních let,

DIYKA ZE SNŮ:

čas zoufalých i krásně uštěpačných smů,

CESTAR:

kdo zná čas touhy po činu,

K O N E C

POZNÁMKY

Hamatlika je výlupkem dvou nelegrotesknějších německých nářecí: pruského a saského. Až na několik přesně naznačených výjimek není žádoucí, aby se v ni objevovala celá německá slova, spíš jen slabiky. Hamatlika možno podle situace obměňovat; jiná je při projevu z rádia (à la Hitler), jiná při urřaci řecí lágertřtera, jiná při poházení řeláků atd. Tam jsou např. jejími typickými složkami slabiky a hrdelní zvuky a la: ran, rin, los, rüber, raus, fassan, apod. Je možno propracovat k velké dokonalosti!

Holinky či boty: jsou tu namisto nacistů, jejichž

ksichy se rozhodně nemají ukazovat. Měly by být obrovité a rozličných tvarů: hrubé, zupácké, gesta-pácké, distojnické; hladké, lesklé, s přezkou, bagan-čata atd. Holinky by se měly znázornit promítáním či jakkoliv jinak, nikoliv však nativními kulisami. (Hamatlika jako by vždy vycházela z těchto holinek) *Ogony-mapy* jsou čtyři a znázorňují vřazanými barvami stav na evropských bojistiích v druhé řazi dru-u Stalingradu, největší roznach nacismu), 2. v histo-padu 1943 (vyklizování pozic), 3. v srpnu 1944 (po-mvazi) a konečně 4. 24. dubna 1945, tj. v den, kdy byl Berlín sovětskými vojisky obkřičen. Na mapě by

měl být viditelně označen Berlín, velká evropská mša-ta, dále Praha a Brno.

Perš komentřř (vředu či stranou) se pokouší o to, aby byl co nejvíc mluvní, nikoli ovšem hladký. Po-mjši rytmickou a rymovou hudbu a soustředuje se zcela na význam.

Perš songř se rovněž brání řimonné pravidelnosti. Někdy chce řřimo provokovat k přecházení ze zpěvu v řednes apod.

Pro badatřle opatřené mikroskopem autor podotřřká, že ve své řře neváhal pouřřit drobných motivů z děl jiných autorů. Jsou to: Biebl, Břll, Brecht, Haldas, Laforgue,

PEPŘK:

čas touhy po radosti,

ZDENĚK:

kdo zná poznávat.

VŠICHNI (*špěvají*):

jsme pro řin, ale ani snění řpatné není,

kdo s námi mluvř, ať nás dobre zná.

A to je konec totalřno kurupění.

A po konci se řřece začíná!